

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Допомога

Важливо,
щоб кожна
родина
наших воїнів
відчувала
підтримку

► СТОР. 3

Народний депутат
Ірина БОРЗОВА.

Символи нації

«Калинова»
зустріч
згуртувала
юних
патріотів

► СТОР. 7

Офіційно

Закон України
«Про
антидопінгову
діяльність
у спорті»

► СТОР. 12—14

№ 144 (7894)

ЧЕТВЕР, 14 ЛИПНЯ 2022 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Руслан СТЕФАНЧУК:
Верховна Рада України
завжди робила
та робитиме все,
аби зберегти суверенітет,
територіальну цілісність
і незалежність нашої
держави

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів робочу зустріч із представниками дипломатичних місій країн «Великої сімки» та Європейського Союзу.

► СТОР. 2

**Переговори
про експорт зерна на
фінальній стадії?**

Учора до Стамбула прибули військові делегації України та Росії, аби за участю Туреччини та представників ООН обговорити безпечний експорт нашого зерна. Нагадаємо, він заблокований через повномасштабне вторгнення російських військ до України. Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган 11 липня в окремих телефонних розмовах з Президентом України Володимиром Зеленським і президентом Росії Володимиром Путіним обговорив питання експорту українського зерна. Своєю чергою, в Міністерстві закордонних справ України заявили, що експерти України на чотиристоронній зустрічі України, Росії, Туреччини й ООН у Стамбулі обстоюватимуть питання безпечного експорту зернових з українських портів. На момент верстки номера повідомлень про підсумки переговорів не надходило.

► СТОР. 5

**Гирлом Бистре пройшли
16 торговельних суден**

Вони будуть завантажені українським зерном. Про це повідомляє прес-служба Міністерства інфраструктури України у Фейсбуці.

«Плануємо зберігати такий темп. Відновлення судноплавства цим каналом — важливий крок, що також дасть змогу розвантажати рейд каналу Суліна та прискорити експорт зернових. На жаль, наразі його пропускну спроможність та організація роботи на цьому каналі дають можливість приймати лише чотири судна за потреби щонайменше вісім суден на добу», — зазначив заступник міністра інфраструктури Юрій Васьков.

► СТОР. 6

На всю стипендію купив продуктів і віддав армійцям власну колекцію

Фото з фейсбук-сторінки Ладизинського гуманітарного штабу.

Шістнадцятирічний студент особисто передав зібрану допомогу захисникам країни. Лука (на знімку ліворуч) навчається в Ладизинському фаховому коледжі Вінницького національного аграрного університету. Допомогу військовим передав особисто. Йому поталанило. Він прийшов у гуманітарний штаб свого міста Ладизин напередодні приїзду бійців 110-ї окремої бригади Територіальної оборони. Працівники штабу сказали, що хлопець матиме можливість особисто передати військовим зібрану допомогу. Для цього треба буде прийти наступного дня, коли прийдуть бійці і завантажуватимуть автомобіль.

► СТОР. 4

події

**Греція звернеться до суду в Гаазі
через злочини росіян**

Міністр закордонних справ Греції Нікос Дендіас відвідав Одесу. Серед важливих заяв, які він зробив у місті, — запевнення, що Афіни звернуться до Міжнародного суду в Гаазі з проханням розслідувати військові злочини, які вчинила армія Росії не лише в Маріуполі, а й в Одесі та Одеській області. «Греція проситиме Міжнародний суд розслідувати військові злочини, що сталися у Маріуполі, бо наша країна має особливий інтерес до цього міста через грецьку громаду, яка налічує понад 100 тисяч осіб. Окрім того, я проситиму своїх колег в Альянсі зробити все, що вони можуть, щоб не лише допомагати Україні, а й захистити Одеську область і Одесу, щоб ваше прекрасне місто не спіткала така сама доля, як Маріуполь», — додав Нікос Дендіас.

► СТОР. 5

Щоб нове місто стало рідним

У Кам'янці-Подільському для підлітків, які знайшли прихисток на території громади, запроваджують освітній курс історії, культури, мистецтва та духовного життя міста.

Мета проекту — не тільки познайомити з населеним пунктом, а закохати у нього, щоб надалі молоді люди могли ділитися з усіма своїми знаннями та враженнями.

Задум реалізовуватимуть за підтримки кращих фахівців у галузі туризму та промоутерів міста, які проведуть навчання у вигляді інтерактивів, екскурсій та квестів. Все це поєднуюватиметься з дозвіллям та відпочинком у басейні, грі у боулінг, змаганнями та пікніками. Після закінчення курсу учасники мають представити свою роботу «Яким Кам'янець-Подільський залишиться в моєму серці». Вони також отримають звання «Юний Амбасадор», сертифікат про закінчення курсу і кейс від рекомендованих екскурсоводів, який дозволить в майбутньому самостійно розробляти та реалізовувати будь-які екскурсії, передає з Хмельниччини наш власкор Ірина КОЗАК.

Підпишіться на наш Facebook:
<https://www.facebook.com/GolosUkraine>
Telegram-канал:
<https://t.me/GolosUkraine>
Twitter:
https://twitter.com/Golos_Ukraine
аби отримувати інформацію про події в Україні та світі виключно з достовірних джерел.

КОРОТКО

■ На Кіровоградщині перевірили стан укриттів у закладах освіти. Висновок: з облікованих 106 номерних захисних споруд лише дві визнані не готовими до використання. Також заклади освіти області визначили 80 підвальних та цокольних приміщень, які можна використовувати як найпростіші укриття, дізнавався наш власкор Петро МЕЛЬНИК.

■ У Дніпрі продовжує безперебійно працювати електротранспорт: для цього комунальники тримають у порядку колії та контактну мережу, проводять профілактичні ремонти тощо, повідомляє наш кореспондент Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

10 нових послуг і документів готові до запуску і з'являться в застосунку Дія упродовж місяця — міністр Михайло Федоров

Руслан Стефанчук: Верховна Рада України завжди робила та робитиме все, аби зберегти суверенітет, територіальну цілісність і незалежність нашої держави

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Насамперед Голова Парламенту України висловив вдячність за «чітку та зрозумілу позицію щодо надання Україні зброї й військової амуніції»: «Ви бачите зараз, що лише новітня зброя може переміняти ситуацію на фронті на користь перемоги української армії».

«Вітаю рішення, оголошене на зібранні «Великої сімки», про підтримку України стільки, скільки буде потрібно. Це буде перемога не лише України, а й усіх нас», — зауважив Руслан Стефанчук, акцентувавши, що Український народ, Збройні Сили України демонструють надзвичайну силу спротиву.

Спікер Парламенту зазначив, що питання повного ембарго на російські енергоносії має об'єднати весь світ: «Дуже складно зупинити війну, яку ми спонсоруємо. Надзвичайно важко, коли за період війни росія отримує 63 мільярди доларів за свої енергоносії, вкладає ці гроші у свою

економіку, а тому й у свій оборонний комплекс».

Окрім того, під час зустрічі порушили питання запровадження «одноточного санкційного пакета проти російської федерації». «Якщо війна й досі триває, то виникає питання ефективності санкцій», — заявив Руслан Стефанчук, додавши, що якщо росія знаходить «лазівки» для обходу санкцій, це треба зупинити.

Коментуючи питання необхідності впровадження реформ в Україні, Голова Парламенту зазначив: «Верховна Рада України цього скликання вже зробила дуже багато для реформування законодавчої бази в Україні: зняла недоторканність народних депутатів України, повернула відповідальність за незаконне збагачення, ухвалила «антиолігархічний» закон та антикорупційну стратегію».

Він також додав, що Верховна Рада України готова й надалі рухатися шляхом реформ і налаштована на відкритий діалог: «Усе, що в межах діяльності Парламенту, ухвалення

усіх правильних реформаторських законів, народні депутати України завжди готові підтримувати».

Окрім того, під час зустрічі обговорювали питання притягнення росії до відповідальності.

«Війна може бути повністю завершена лише за умов: повернення території України на момент здобуття незалежності; чесний і справедливий вирок міжнародних судів для російської федерації як країни-агресора; відшкодування завданої Україні шкоди за рахунок майна рф», — наголосив Руслан Стефанчук, додавши, що було би справедливо, аби парламенти також розглянули питання виплати росією репарацій, адже «за війну має платити агресор, а не платники податків країн ЄС».

Зі свого боку, представники дипломатичних місій країн «Великої сімки» та Європейського Союзу заявили про підтримку України.

«Ми всі маємо спільні цілі. Рухатись уперед, допомогти Україні захистити себе, і Європу», — наголосив Тимчасовий повірений у справах Федеративної Республіки Німеччина в Україні Бертрам фон Мольтке та додав, що всі присутні — друзі України.

«Україна та Верховна Рада України, зокрема, завжди робили та робитимуть усе, аби зберегти суверенітет, територіальну цілісність і незалежність нашої держави», — насамкінець резюмував Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Ініційований Президентом України законопроект про статус громадян Польщі в Україні Верховна Рада зможе розглянути за 14 днів

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук прокоментував ІА «Інтерфакс-Україна» процедуру прийняття законопроекту «Про встановлення правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України», поданого Президентом України до Парламенту 11 липня.

Він зауважив, що законопроект буде винесено на розгляд до зали Верховної Ради України відразу ж після закінчення всіх процедурних термінів.

«Згідно з процедурою має минути 14 днів з моменту реєстрації законопроекту для внесення альтернативних законопроектів та розгляду їх у комітетах. Сподіваюся, у цьому випадку навряд чи будуть альтернативні, тому що цей законопроект був внесений Президентом України, він був визначений як невідкладний і, отже, розглядатиметься як першочерговий», — зазначив Руслан Стефанчук.

Він нагадав, що після виступу Президента Польщі Анджея Дуди на пленарному засіданні Верховної Ради України 22 травня Глава Української держави Володимир Зеленський пообіцяв внести до Парламенту законопроект щодо особливого статусу громадян Республіки Польща на території України, який пропонує запровадити для громадян Польщі практично ті самі особливості правового статусу, які на сьогодні надано українцям на території Польщі.

«Зокрема, йдеться про можливість перебувати в Україні протягом 18 місяців від дати набуття чинності цим законом і це адекватно тому, що мають українці в Польщі. По-друге, це питання працевлаштування без будь-яких дозволів і можливість провадити господарську діяльність на тих самих правових підставах, що й громадяни України. Далі — це особливості соціального захисту: допомога при втраті працездатності, при втраті годувальника, при безробітті, а також питання соціальних виплат після виконання вимог, передбачених законодавством, та подання декларації про майновий стан і доходи. Також це питання здобуття освіти: це означає, що громадяни Польщі матимуть такі права, як і українці, зокрема й за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, пільгового довгострокового кредиту», — пояснив Руслан Стефанчук позиції документа та підкреслив, що у ньому також передбачено для громадян Польщі спрощений механізм отримання дозволу на тимчасове проживання в Україні під час подання мінімального пакета документів.

«Для наукових та науково-педагогічних працівників передбачається можливість працевлаштування на тих самих умовах, підвищення кваліфікації. Медичні працівники також зможуть отримати особливий період — до 18 місяців — для можливості перебувати та отримувати всі кваліфікаційні забезпечення на території України», — додав Голова Верховної Ради України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Захист прав людини є ключовим у роботі

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець провів робочу зустріч з Головою МКЧХ в Україні Паскалем Хундтом.

Під час зустрічі Уповноважений наголосив на важливості співпраці з Міжнародним Комітетом Червоного Хреста в Україні, з огляду на агресію з боку росії, внаслідок якої гинуть мирні жителі та військові.

Голова МКЧХ в Україні поінформував про заходи, що вживаються організацією з розшуку осіб, зниклих безвісти, які можуть перебувати у російському полоні, та надання

гуманітарної допомоги на тимчасово окупованих територіях України.

Дмитро Лубінець звернув увагу Паскаля Хундта на необхідність відвідання українських громадян, незаконно утримуваних на ТОТ та на території російської федерації відповідно до мандата цієї міжнародної організації.

Також йшлося про додержання прав військовополонених в Україні та рф.

Пан Паскаль зазначив, що Україна сьогодні демонструє приклад того, якими мають бути умови для утримання військовополонених у ХХІ столітті.

Уповноважений подякував Голові МКЧХ в Україні за таку високу оцінку, що вказує на дотримання Україною вимог Женевської конвенції 1949 року про поводження з військовополоненими.

Учасники зустрічі домовилися про налагодження тісної співпраці з гуманітарних питань та обговорили можливості реалізації низки спільних проектів.

«Захист прав людини є ключовим у моїй роботі. Готовий до взаємодії задля більш ефективної роботи!» — наголосив Дмитро Лубінець.

Спростять процедуру для надання медичної та реабілітаційної допомоги

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

У Комітеті Верховної Ради з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування триває робота з підготовки до другого читання проекту закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення доступності медичної та реабілітаційної допомоги у період дії воєнного стану» (№ 7422).

Авторами цієї законодавчої ініціативи виступила група народних депутатів, до якої ввійшли понад 30 обранців, зокрема Михайло Радущкий, Марія Мезенцева, Оксана Дмитрієва, Дмитро Разумков та Михайло Цимбалюк.

«Під час повномасштабної війни з росією сотні українських військових та цивільних щодня отримують поранення. Загальну кількість людей, які отримали такі поранення під час бойових дій, дуже важко пора-

хувати, але це тисячі-тисячі українців. Лікарні переповнені, медики в багатьох регіонах, особливо наближених до передової, працюють без вихідних і відпочинку. І ще давайте не забувати про те, що ці важкі поранені найближчим часом потребуватимуть серйозної реабілітації. Тому цей законопроект на часі. На період дії воєнного стану ним спрощується доступ до надання медичної і реабілітаційної допомоги людям, які готові й вміють це робити, в тому числі на волонтерських засадах», — наголосив під час розгляду законопроекту в сесійній залі в першому читанні Олег Кулініч («Довіра»).

Яна Зінкевич («Європейська солідарність»), яка до того ж з 2014 року очолює Медичний Добровольчий Батальйон «Госпітальєри», назвавши цей законопроект «дуже важливим», також висловила за його ухвалення.

«За останні місяці, на жаль, ворог майже зруйнував нашу медичну інфраструктуру. Дуже велика кількість медичних працівників долучилися до війська, до лав ЗСУ, ТРО та інших добровольчих і легальних формувань. І в тому числі дуже велика частина жінок-медиків виїхали разом зі своїми дітками за кордон, рятуючи їх від російської навали. То-

му нині маємо екстрено реагувати і долучати максимальну кількість лікарів з іноземних держав, у тому числі навчати нових працівників для того, щоб ми могли повністю осягнути весь той рівень потреби в медичній реабілітації, яка в нас буде виникати, навіть уже виникає», — наголосила вона.

Власне, за словами одного з авторів проекту, Оксани Дмитрієвої («Слуга народу»), законопроект передбачає можливість залучати іноземних медичних працівників та фахівців із реабілітації, крім громадян росії та білорусі, до надання медичної допомоги за спрощеною процедурою, якої вимагають умови воєнного стану.

«Нині це складна процедура, яка становить не менш ніж 6—9 місяців, а залучення іноземних лікарів ми потребуємо вже нині», — констатувала вона, додавши, що документ передбачає використання телемедицини та телереабілітації.

«Це дуже важливо, коли не всі громадяни мають можливість доступу до якісної медичної допомоги, і це дуже важливо для наших лікарів, адже телемедицина — це ще і про те, щоб мати можливість консультуватись з іноземними лікарями у складних випадках», — сказала О. Дмитрієва, зауваживши, що законопроект розширює можливості залучення волонтерів-медиків до надання медичної та реабілітаційної допомоги в період дії воєнного стану.

Та, певно, найголовніше, наголосила народний депу-

Олена ГОРБУНОВА.

У КОМІТЕТАХ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Закликали найбільшого
нафтотрейдера Vitol
припинити постачання
російської нафти

Президент України звернувся до компанії із закликом припинити свої ділові відносини з росією, щоб «перекрити грошовий потік», який, за його словами, фінансував «масове вбивство невинних людей».

Про це інформує **Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та ЖКП** на власній сторінці у мережі Фейсбук.

У квітні нафтотрейдер заявив, що обсяги перевезеної російської нафти істотно знизяться у другому кварталі, оскільки зменшаться поточні контрактні зобов'язання. Також компанія заявила, що планує вийти з російського ринку та до кінця року припинити транспортування російської нафти.

Однак обіцянки компанії не були виконані.

За даними Refinitiv (один з найбільших постачальників даних для фінансових ринків), Vitol зафрахтувала понад 11 мільйонів барелів нафти через порти росії в червні.

Дані показали, що з початку повномасштабної війни росії проти України компанія зафрахтувала понад 38 мільйонів барелів нафти з російських портів вартістю приблизно 3,21 мільярда доларів.

За словами керівника відділу розслідування даних у Global Witness Сема Леона, з моменту вторгнення Vitol був одним із головних західних каналів торгівлі енергоносіями з рф. За його словами, ніщо, крім найжорсткішого ембарго на російську нафту, не зупинить їх від наживи за рахунок українського народу, пише The Guardian.

«Голос України».

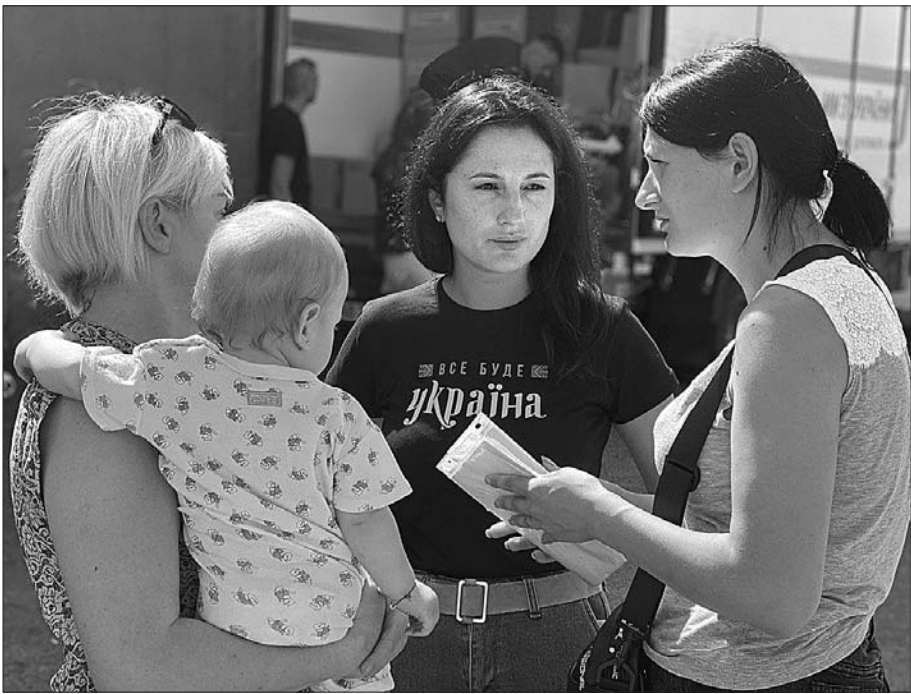
Важливо, щоб кожна родина наших воїнів
відчувала підтримку

Народний депутат Ірина Борзова (на знімку в центрі) зустрічається з родинами військовослужбовців, чий рідні зараз на фронті захищають Україну. Аби при особистих зустрічах почути про проблеми, з якими зіштовхуються родини наших воїнів та за потреби вирішити питання, що стосуються соціального захисту, медичної, гуманітарної та правової допомоги.

«Наші воїни захищають Україну від рашизму. Захищають кожную українську родину, життя кожної дитини на нашій землі. У цей час я маю бути поруч із рідними наших захисників і захисниць, щоб допомагати і підтримувати», — каже народна обраниця.

Рідним військовослужбовців потрібна увага і часто необхідна допомога.

«Зазвичай це дуже болючі питання, які не виносять на загал. Тому у найважчі часи я повинна бути поряд. Люди звертаються по допомогу щодо відправлення на лікування за кордон чи реабілітацію наших захисників, які отримали поранення на війні. Досить часто виникають питання щодо допомоги з протезуванням. Майже в кожному селі є сім'я, яка не знає, що трапилось з її рідним, чи живий, чи загинув, чи в полоні... Якщо захисник потрапив у полон, зробимо усе можливе, щоб повернути додому. Часто допомога потрібна рідним на-

ших воїнів. Вони дуже хвилюються, чекають своїх синів, чоловіків, доньок, батьків удома», — розповідає народний депутат. Під час спілкування з родинами захисників Ірина Борзова цікавиться забезпеченням воїнів, запитує, що потрібно на передову, чого не вистачає на фронті.

«Під час особистих зустрічей рідні захисників та й самі військовослужбовці розповідають усе. Коли велика кількість людей скаржиться на якогось конкретного командира, розумію, що в частині або батальйоні від-

бувається щось не те. Бувають скарги, що не проводиться вчасно ротация. У таких випадках важливо, щоб якісно працювала військова служба правопорядку і забезпечувала захист прав військовослужбовців. А взагалі помітила, з розповідей військових, що там, де чесний і порядний командир, — в частині порядок і порозуміння», — розповідає депутат.

Спілкуючись з рідними військових, Ірина Борзова запитує і про їхнє життя тут, у тилу. Чи потрібна правова, медична допомога, чи забезпечена родина

речами першої необхідності.

«На рівні громад зв'язуємося із сімейними лікарями, лікарнями, адже рідні повинні безперешкодно та вчасно отримувати медичні послуги. Якщо є проблема в ліках, особисто контролюю, щоб рідні наших захисників їх могли безплатно отримати, інколи сама доставляю необхідні медичні препарати. Також виникають питання щодо оформлення документів, призначення пільг, відкриття рахунків. Теж допомагаємо консультаціями.

Найважче тим, у кого на війні загинули рідні або отримали важке поранення. Це біль і «пекло», бо потрібно оформити купу документів і довідок, а місцева влада не завжди у цьому допомагає. Таким родинам у найважчий час потрібна підтримка всіх і макси-

мальної допомога на всіх рівнях», — зазначила народний депутат.

«Підтримувати у всіх напрямках родини наших захисників і захисниць, які боронять Україну від окупанта, — обов'язок кожного. Я буду з рідними наших воїнів стільки часу, стільки потрібно! Схиляю голову перед кожним захисником. Низький уклін кожному, хто боронить нашу рідну Україну», — каже Ірина Борзова.

Анна ГАРАЩУК.

Фото надано прес-службою народного депутата.

Народний обранець привозить захисникам нову техніку та смаколики

Заступник голови Комітету Верховної Ради України Руслан Горбенко (на знімку п'ятий ліворуч) завжди очікуваний друг і дбайливий помічник воїнів Збройних Сил України.

Щоразу, відвідуючи військові колективи, народний обранець привозить українським захисникам нову техніку та різні необхідні у бойових буднях речі. Не забуває він завантажити бус і продуктами та смаколиками для воїнів.

Цього разу, завітавши до 57-ї окремої мотопіхотної бригади, Руслан Горбенко разом зі своєю командою привіз хлопцям цілий бус печива, згущеного молока, засобів гігієни, човен та бакки для води.

Службовцям Національної поліції стануть у пригоді завезені народним депутатом сонячні станції, ліхтарі, пауербанки, провіант.

Військовослужбовцям Луганського прикордонного загону Руслан Горбенко

передав Starlink і вантаж провіанту.

«Верховна Рада України — разом із ЗСУ! Моя окрема гордість — виготовлений для 79-ї бригади комплект броньованих шин на командирський КОЗАК, — зазначив Руслан Горбенко, підбиваючи підсумки доброчинної місії. — Також героям України привіз Toyota RAV та причіп у подарунок».

Руслан Горбенко разом із народним депутатом України Олександром Суховим також ремонтує техніку для військових. Відновлені технічні засоби він та його помічники привозять самі або їх доправляють у район бойових дій інші волонтери. Команда патріотів-доброчинців, об'єднана ідеєю допомоги

українському війську, нещодавно повернула відремонтований позашляховик для 34-го батальйону.

Свою вдячність за раніше виконану місію добро-

чинності народному депутату України Руслану Горбенку і депутату Білоцерківської міської ради Станіславу Доліду висловили бійці 72-ї ОМБр. У листі

подяки українські захисники, зокрема, зазначили:

«Велика вдячність від бійців 72-ї ОМБр народному депутату України Руслану Горбенку, який надав

автомобіль екстреної медичної допомоги, та депутату Білоцерківської міської ради Станіславу Доліду, який надав позашляховик VW Amarok. Завдяки цим авто було вчасно вивезено з поля бою понад 35 наших важкопоранених бійців. Завдяки вашій допомозі, шановні Руслане і Станіславе, були врятовані життя наших героїв. Хай береже Вас Бог! Разом до Перемоги! Все буде Україною!».

Іван

ТЕРЕЩЕНКО.

Луганська область

На знімку: під час передачі допомоги українським захисникам.

Фото

зі сторінки Руслана Горбенка у Фейсбучі.

Уряд підготує законопроект про запровадження комплексного іспиту для набуття українського громадянства

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

«Міністерства юстиції та внутрішніх справ мають підготувати та внести на розгляд уряду відповідний проект закону. Крім того, Міністерству освіти і науки спільно з Національною комісією зі стандартів державної мови доручено розробити й затвердити програми іспиту на рівень володіння державною мовою, з історії України та з основ Конституції України», — повідомив за підсумками засідання уряду Прем'єр-міністр **Денис Шмигаль**, наголосивши, що громадянство України сьогодні — це привілей, тому кожен, хто на нього претендує, повинен знати та розуміти основоположні засади нашої країни.

Глава уряду також повідомив, що Україна до кінця липня має отримати один мільярд євро виняткової макрофінансової допомоги від Європейського Союзу. «Міністри фінансів країн ЄС підтримали цю пропозицію Єв-

ропейської комісії. Раніше це зробив і Європейський парламент. Уряд також схвалив проект розпорядження для залучення цих коштів та уповноважив на підписання меморандуму міністра фінансів **Сергія Марчен-**

ка і голову Нацбанку **Кирила Шевченка**», — зазначив **Д. Шмигаль**, зауваживши, що макрофінансова допомога від ЄС може підтримувати фінансову стабільність у нашій державі в умовах широкомасштабної агресії росії.

Ще одна підтримана урядом постанова дає змогу залучити до 200 мільйонів євро безвідсоткового кредиту від Італії. Ці кошти буде спрямовано до держбюджету для фінансування зарплатних плат вчителів. Кредит надається на 15 років (з урахуванням пільгового періоду відстрочення погашення кредиту строком на 7,5 року).

На виконання Закону «Про критичну інфраструктуру» уряд утворив державну службу захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України. Новостворений центральний орган виконавчої влади має бути сформовано за рахунок відповідного перерозподілу граничної чисельності працівників інших центральних органів виконавчої влади без збільшення загальної чисельності працівників у системі ЦОВВ.

Кабінет Міністрів ухвалив рішення про повернення довоєнного механізму відшкодування вартості препаратів інсулінів.

Цей механізм передбачає, що відшкодування (реімбурсація) вартості препаратів інсулінів у рамках програми медичних гарантій для аптечних закладів, які мають договори з НСЗУ, та для пацієнтів буде здійснюватися безоплатно або з доплатою з боку пацієнта, згідно зі встановленою категоризацією інсулінозалежних пацієнтів. Водночас Міністерство охорони здоров'я звертає увагу на те, що пацієнти можуть отримувати препарати інсуліну як гуманітарну допомогу в пунктах видачі ліків, адже з початку війни Україна отримала від виробників понад мільйон доз інсуліну гуманітарної допомоги.

Також в Україні продовжує діяти програма реімбурсації (відшкодування державою вартості ліків), яка розповсюджується на 401 лікарський засіб.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

На складах Закарпатської митниці перебуває майно, вилучене через порушення, яке коштує майже 98 мільйонів гривень, у тому числі конфісковане за рішенням суду на суму 31,8 мільйона гривень. А на один мільйон його передано впродовж першої половини року органам Державної виконавчої служби, *інформує наш власний кореспондент Василь Нитка*

На всю стипендію купив продуктів і віддав армійцям власну колекцію

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Лука, з усього видно, хлопець скромний, сором'язливий, — розповіла «Голосу України» працівниця штабу Мар'яна Нарожна. — Почав говорити, що його можуть неправильно зрозуміти. Але таки прийшов наступного дня й особисто передав військовим зібрані речі.

За словами пані Мар'яни, студент пообіцяв, коли наступного разу отримає стипендію, знову витратить її для військових 110-ї бригади, з якими познайомився особисто.

Йому розповіли, що це кадрове формування ЗСУ в Запорізькій області, перебуває у складі регіонального управління «Схід». Нині бійці бригади виконують

бойові завдання на Донечині. Разом з іншими підрозділами стримують російського агресора.

За стипендію Лука купив продукти — крупи, макарони, консерви... Разом із ними запропонував військовим колекцію туристичного спорядження. Розповів, що збирав її ще з дитинства. Показав принесені штихножі, компаси, ліхтарик,

розкладну лопатку тощо. Сказав, що все це може знадобитися військовим.

За його словами, вдома залишив із колекції тільки три екземпляри. Вони не придатні для роботи в польових умовах. Зате мають історичну цінність. Тому зберігає їх у себе.

Військові уважно розглядали кожну річ, підтвердили, що все це справді їм

може знадобитися. Запитали хлопця, чи не шкода йому віддавати те, на що витратив власні кошти? Та й цінність колекції вимірюється не тільки грошми...

«Я собі ще назбираю, а на війні ці речі, можливо, комусь врятують життя», — відповів студент.

Цими словами ще раз здивував і працівників гуманітарного штабу, і вій-

ськових. Вони пояснили патріоту-благодійнику, що на війні не буває багато допомоги, все згодиться. Передачі з тилу мають ще одну цінність — вони додають сил, бо нагадують, що військові захищають батьків, дітей, дружин, рідну землю.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Вдарили по школі та лікарнях

Миколаїв зазнав найпотужнішого удару агресора з початку війни. По міс-ту було виявлено 24 вирви від ракет. Рашисти гатили системами С-300 та РСЗВ із території Херсонщини.

Про це повідомив Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич. «Один двоповерховий будинок згорів ущент, у довколишніх будівлях пошкодження від уламків та ударної хвилі. Ще в п'ятиповерхівці хвіст ракети пробив перекриття від п'ятого до третього поверху. Також зруйновано корпус миколаївської школи, в інших корпусах закладу побиті вікна і двері», — зазначив він.

Пошкоджені зазнали й дві лікарні. У них вибиті вікна, в деяких приміщеннях обвалилися стелі. Схожі руйнування банку та пошти. Постраждав від обстрілів і громадський транспорт: п'ять тролейбусів не підлягають відновленню. Поцілили ракети і на територію рибного підприємства. Там зруйновано будівлі та транспорт.

А поранення різного ступеня за один день дістали 12 осіб.

Миколаїв.

Олена ІВАШКО.

Фото надано автором.

З гарячих точок евакуюють маломобільних громадян

До лікувальних закладів Львівщини та західних областей України санітарним поїздом вирушила чергова група лежачих та маломобільних жителів Слов'янської громади.

Зі Слов'янська людей, прикутих до ліжка, та маломобільних доправили автобусом до залізничного вокзалу Покровська. Звідти вони вирушили евакуаційним поїздом до Львова.

У Слов'янській міській військовій адміністрації висловили вдячність волонтерам, представникам різних організацій, небайдужим людям, які допомагають евакуювати людей.

Звертаючись до городян, начальник Слов'янської міської військової адміністрації Вадим Лях наголосив на необхідності для цивільних мешканців якнайшвидше евакуюватись із міста й повідомив, що записатися на

евакуацію можна за телефонами гарячої лінії Слов'янської МВА.

Владислав ЛЕОШКО.

Донецька область.

На знімку: під час евакуації маломобільних мешканців Слов'янська.

Фото Слов'янської міської військової адміністрації.

Рашисти рвуться до Слов'янська і Краматорська. ЗСУ мінусує їх тилове забезпечення і командирів

На Донбасі найближчого тижня російські війська, швидше за все, зосередяться на захопленні невеликих міст, таких як Сіверськ і Долина, а головними цілями поточної фази війни стануть міські райони Слов'янська і Краматорська. Про це йдеться в огляді британської розвідки бойових дій в Україні за 13 липня.

Відзначається, що рух спротиву на окупованих територіях посилюється, створюючи росіянам додаткові проблеми. РФ намагається підірвати легітимність української влади й посилювати контроль. Про

це свідчить, зокрема, указ про спрощення процедури надання українцям на тих територіях громадянства ерефії. Раніше британці зазначали, що виснаження путінської армії від участі у боях в Україні є однією з

найбільших проблем війська «асвабдітелей». Аби провести ротацію «втомленого» особового складу, на російській вже проводять мобілізацію у в'язницях.

У свою чергу аналітики Інституту вивчення війни (ISW) назвали безуспішними наступи рашистів на північ від Слов'янська, на схід від Сіверська і невдалими штурми на північ від Харкова. Експерти констатують: війська РФ поставлено на оперативну паузу, під час

якої вони перегруповуються, відновлюють сили і техніку. Проте продовжують бомбардувати критичні райони, щоб створити умови для майбутніх наземних наступальних дій, а також здійснюють обмежені атаки.

Тим часом українські війська завдають серію точних ударів по стратегічно важливих об'єктах загарбників. Так, за останню добу, за даними командування Повітряних сил ЗСУ на 13.07, наша ударна авіація відмі-

нусувала ще один склад боеприпасів ворога на Південно-бузькому напрямку. Також штурмовики та бомбардувальники уразили скупчення озброєння та військової техніки на Ізюмському та Донецькому напрямках. Знищено до тридцяти одиниць техніки окупаційних військ.

Окрім того, останніми днями Збройні Сили України результативно полюють на командування армії РФ. На концерт Кобзона відправлено все командування 20-ї мотострілецької дивізії путінського війська (Нова Каховка), начальника штабу 22-го армійського корпусу та декількох офіцерів рангом нижче. Поки невідомо,

чи приєднався до них полковник росгвардії Олександр Нечипуренко під час удару по казармах рашистів у Херсоні. Та вже підтверджено ліквідацію полковника Сергія Кузьміна, заступника з тилу командира 106-ї повітрянодесантної дивізії ЗС РФ...

Надання статусу «слухачів Кобзона» офіцерському складу війська окупантів на практиці призводить до значної втрати керованості підрозділів армії РФ. А в сукупності з демілітаризацією арсеналів зброї, боеприпасів та ГСМ у прифронтовому тилу противника суттєво ускладнює наступальні дії рашистів.

Ольга ВІТЕР.

У «філософському будинку» студенти дослідів не проводитимуть

Паркова зона садиби графа Ходкевича в селищі Млинів на Рівненщині впродовж багатьох років була і залишається мальовничою родзинкою центру тергромади. Останніми двома десятиріччями ця родзинка перебуває під опікою дирекції Млинівського технологічного-економічного фахового коледжу, адже його директор В'ячеслав Яцкевич не тільки докладає зусиль для збереження спадщини минулих віків та її пропаганди сучасникам, а й щиро плекає довколишню красу навчального закладу, волею долі якому судилося тут розташуватися.

Одна зі споруд комплексу приміщень коледжу — так званий «філософський будинок» (на знімку): таку назву цій ошатній будівлі колись дав граф Олександр Ходкевич. Тут він проводив хімічні досліді, інші наукові дослідження, а на філософські роздуми мимоволі наштовхувало чудове довкілля. Звісно, що за більш як вісімдесят років тут відбулося багато змін, хоча за зовнішніми ознаками та й внутрішньою архітектурою

«філософський будинок» зберігає історичну первозданність. А ось призначення споруди змінювалося.

Скажімо, в першій половині дев'яностих років минулого століття тут відкрили кафе «Українські вареники» — в той час «філософським будинком» опікувалася Млинівська райспоживспілка. Кафе набуло широкої популярності, тому сюди прагнули потрапити не тільки місцеві гурмани, а й численні гості Млинова. Особливого

шарму цьому закладу додавали довколишня природа і ставок, який у спеку віддавав зцілюючою прохолодою, а взимку вражав незабутніми пейзажами.

Однак із часом торговельний заклад довелося закрити. Певною мірою на такий крок вплинула галопуюча інфляція, з якою поширювалися не менш гало-

пуючі бідність, безробіття та інші негаразди першого десятиріччя нашої Незалежності. А «філософський будинок» знелюднівся, хоча й у такому стані у бага-

тьох викликав захоплення і зачарування.

Хтозна-скільки часу це приміщення перебувало б у статусі пустки, якби ним не став опікуватися директор технолого-економічного фахового коледжу В'ячеслав Яцкевич. Він вирішив облаштувати тут ідально та студентську аудиторію: нині майже завершено ремонт і реконструкцію приміщення, привабливістю якого міг би захопитися і сам граф Ходкевич, якби дожив до наших днів.

Не знаємо, яким буде цьогорічне свято першovesневого дзвоника, бо залежні від обставин військового стану і розвитку ситуації на фронтах російсько-української війни, але впевнений, що рано чи пізно студенти коледжу оцінять красу та затишок, який створила для них дирекція навчального закладу.

Віталій ТАРАСЮК.
Млинів Рівненської області.

Греція звернеться до суду в Гаазі через злочини росіян

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Нагадаємо, Міжнародний кримінальний суд, штаб-квартира якого розташована у Гаазі, ще 2 березня розпочав розслідування можливих злочинів, скоєних в Україні. У рамках розслідування до України вже не раз приїжджали групи експертів з різних країн. Прокурор Міжнародного кримінального суду Карім Хан особисто відвідав Бучу та Бородянку. З початку війни дедалі більше кран приєднуються до позову проти росії й вимагають розслідування злочинів окупантів.

Водночас під час візиту до Одеси глава грецького МЗС зустрівся з начальником Одеської обласної військової адміністрації Максимом Марченком, провів зустріч з представниками грецьких товариств міста, відвідав Національний академічний театр опери та балету, а в Національній науковій бібліотеці підписав Меморандум про взаєморозуміння між Генеральним консульством Греції та Державним архівом Одеської області щодо цифровізації архівів, що становлять інтерес для Греції **(на знімку)**.

Максим Марченко детально ознайомив міністра закордонних справ Греції з жахливими наслідками ударів з використанням ракет, завданих російською армією безпосередньо по території Одеси та області.

Фото зі сторінки Нікоса Дендіаса у Твіттері.

Путін «топить» мера москви

У москові за підтримки мерії з 1 липня розпочали формування полку найманців для війни з Україною. Як з'ясувало видання «Медуза», вербувальники відкрито називають новий підрозділ «собянівським полком» — це від прізвища мера російської столиці Сергія Собянїна.

У полк приймають чоловіків віком до 60 років, не москвичів, а жителів інших регіонів росії. Обіцяють зарплату 200 тис. рублів на місяць. Найманці протягом місяця пройдуть підготовку на полігоні Муліно Нижегородської області, а звідти — одразу на передову.

Мер москви Сергій Собянїн був серед тих російських політиків, які від самого початку не висловлювалися про «спецоперацію в Україні», трималися осторонь

путінської авантюри. Сибіряк, уродженець Ханті-Мансійського національного округу, один з лідерів «Единой России», він міг стати конкурентом владіміра путіна у боротьбі за владу в рф. Сергій Собянїн двічі успішно виграв вибори мера столиці. З першого туру набрав понад 51% голосів, а під час других виборів — одразу понад 70%. До того керував адміністрацією президента, а на президентських виборах 2008-го — виборчим

штабом дмітрія медведева.

Та залишатися осторонь путінської авантюри Сергію Собянїну не дозволили. Спочатку його змусили поїхати на Донбас і взяти шефство над одним з окупованих регіонів, а тепер підрозділ найманців відкрито назвали його прізвищем. Це провокація путіна, мета якої — вимагати у крові все своє оточення і втопити конкурента.

Формування підрозділів найманців свідчить і про те, що російській армії не вистачає гарматного м'яса. Повнюють резерви вже за рахунок засуджених і безробітних. І набирають насамперед пред-

ставників віддалених республік і сільських регіонів.

Згідно з інформацією порталу «Работа России», військові частини та військкомати у липні оголошують набір для служби за контрактом для понад 22 тис. осіб. Найбільше у Башкортостані, Ростовській та Ульяновській областях. Тим часом найбільше загиблих — у республіках Бурятія, Тува і Дагестані. Створюється враження, що путін поставив собі за мету винищити малі народності.

Якщо проаналізувати щільність заселення різних регіонів, то найбільше у москові — 5 тис. осіб на квадратний кілометр, у Краснодарському краї — 75 осіб, Татарстані — 57. Най-

менше у Бурятії — 3, Якутії — 4.

Територія Сибіру — це три чверті площі рф і 10% суші всього світу — залишається найменш заселеною. І саме з тих мертвих регіонів найбільше гинуть на передову. Путіну для спокійного правління не потрібні похорони під стінами кремля.

Перші місяці війни і десятки тисяч загиблих протверезили росію. Майже 150 військових з Бурятії відмовилися воювати і написали рапорти на звільнення з армії. Схожі тенденції мають місце і в інших регіонах. Дружини військовослужбовців виходять на акції протестів і вимагають повернути чоловіків додому.

Богдан КУШНІР.

У Німеччині зростають ціни на енергоносії

Місцева влада багатьох міст ФРН заздалегідь готується до зими, оскільки аналітики прогнозують зростання цін на енергоносії, а постачання природного газу може бути нестабільним.

Уряд Німеччини ухвалив низку рішень, спрямованих на зменшення температури тепла і гарячої води в домогосподарствах, запровадивши курс на сувору економію. Але ціни навіть на такі послуги зростатимуть до таких позначок, що чимало споживачів не в змозі будуть їх сплачувати. Тому вже зараз адміністрації населених пунктів формують кризові штаби і готують план дій у надзвичайних ситуаціях. Зокрема, у разі дефіциту енергоносіїв у країні створюються громадські місця, котрі опалюватимуться і де зможуть обігрітися люди, які не в змозі сплачувати за тепло вдома, повідомляє видання Bild.

Під такі центри будуть задіяні приміщення, де зазвичай проводяться різноманітні заходи, а під час пандемії коронавірусу робилися щеплення. Крім того, передбачається, що чимало громадських приміщень, а також світлофорів у нічний час вимикатимуть від електроенергії.

Чимало міст уже повідомили, що відмовляються від планів встановлювати традиційні ковзанки під час різдвяних ярмарків, оскільки охолоджувальне обладнання потребує великих енергозатрат. Ідеться також про зменшення споживання енергії на обігрівання приміщень восени та взимку.

Усупереч кризам Октоберфест відбудеться

Упродовж двох останніх років через пандемію коронавірусу вулиці Німеччини не звеселяли люди, котрі беруть участь у святі пива — Октоберфесті. І хоч лорд-бургмістр Мюнхена Дітер ще у квітні оголосив рішення про те, що фестиваль пива відбудеться, Німеччина дискутує, чи в змозі його організатори перебороти нові кризи.

Оскільки пандемія коронавірусу та газова криза внесли поправки у чимало німецьких розважальних заходів, то учасники свята пива все-таки переймаються тим, чи вдасться його провести. А ось організатори сповнені оптимізму і впевнені, що це вдасться, що Октоберфест розпочнеться вчасно. Вони запевняють, що попит на фестиваль величезний.

Принаймні власники заїжджих дворів, готелів і квартир, які винаймаються в оренду, свідчать про те, що вони здебільшого вже зарезервовані для гостей. «Немає жодних сумнівів, що Октоберфест-2022 відбудеться! — заявив голова товариства заїжджих дворів

Петер Інзелькаммер у Мюнхені під час презентації можливостей прийняття гостей свята пива. — Всі бажають прийти. А запити на бронювання місць — величезні», — повідомив він.

Ще один представник товариства Крістіан Шоттенхамель додав: «Пиво вже зварено, персонал здебільшого дібрано, нині будуються намети для кількох мільйонів гостей».

Щоправда, проблема все-таки існує: постачання енергоносіїв може бути нестабільне, тож газова криза загрожує проведення Октоберфесту. Утім, власники готелів не можуть навіть уявити, що газ для приготування їжі та напоїв може бути вимкнено. Але енерге-

тична криза все-таки внесе поправки у святкування: цього року фестивалю доведеться обійтися без традиційних для свята газових обігрівачів. За даними адміністрації Мюнхена, у 2018 році під час Октоберфесту тут було спожито майже 201 тис. куб. м газу та 2,9 млн кВт годин електроенергії — остання цифра відповідає річному споживанню 1200 домогосподарств.

Але член міської ради Мюнхена Аня Бергер не вважає, що фестиваль може не відбутися через брак енергопостачання: «Я вірю, що рішення буде знайдено», — переконана вона. І відповідальний за економіку Мюнхена та директор фестивалю пива Клеменс Баумгертнер, усупереч зростанню випадків коронавірусу та гострим енергетичним проблемам, також сповнений оптимізму: «Ми готуємося до проведення Октоберфесту, і він неодмінно відбудеться!» — заявив директор свята.

Наталія ПИСАНСЬКА. Берлін.

ПЛАНЕТА

Литовці придбали для нас антидрони «Убивця орків»

Литовці продовжують вражати надзвичайною підтримкою. Цього тижня журналіст Андрюс Тапінас за ініціативою якого литовці протягом трьох днів зібрали 5 915 207 євро, щоб придбати для України «Байрактар», повідомив про нові подарунки.

«Ми купили для України 110 антидронів і назвали Orcrist — Orc Killer («Убивця орків»). Сьогодні ми додали 80 радарів Wingman, схвалених НАТО, які дають змогу оператору антидрона виявляти та збивати російський безпілотною, не помічаючи його на відстані до 5 км. Ціна — 1 095 000 євро», — написав він у Твіттері.

ЄС уже заморозив активів агресора на 13,8 млрд євро

Європейський Союз заморозив російські активи на суму 13,8 млрд євро з моменту вторгнення росії в Україну 24 лютого. Про це заявив єврокомісар з питань юстиції Дідьє Рейндерс, **повідомляє «Європейська правда»** із посиланням на RTBF.

За словами Рейндерса, понад 12 млрд євро заморожено лише у п'яти державах-членах. Однак єврокомісар не уточнив, про які саме п'ять країн ЄС йдеться.

«Ми повинні продовжувати переконувати інші держави-члени робити те саме. Я сподіваюся, що найближчими тижнями ми побачимо активізацію цих процесів у всіх державах-членах», — сказав Рейндерс.

Переговори про експорт зерна на фінальній стадії?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Водночас напередодні глава МЗС Дмитро Кулеба в інтерв'ю іспанському виданню El País зазначив, що Україна готова експортувати зернові на міжнародний ринок і переговори про розблокування постачань перебувають на фінальній стадії.

«Ми за два кроки від домовленості з росією. Необхідно вирішити питання безпеки, пов'язані з позицією росії. Ми у фінальній фазі, і зараз все залежить від росії. Якщо вони справді захочуть, то скоро почнеться експорт зерна. Якщо вони використають це, щоб продовжувати грати у свої «Голодні ігри», вони продовжуватимуть наполягати на важливості переговорів», — заявив Дмитро Кулеба.

Міністр додав, що бачить лише одну потенційну причину, чому росія може змінити свою позицію щодо блокади зерна.

«Вони хочуть показати країнам Африки та Азії, що хочуть врятувати їх від нестачі їжі. Але правда і в тому, що росія не зацікавлена, щоб Україна експортувала, тому що вони знають, що якщо ми експортуватимемо, то отримаємо дохід від міжнародних ринків, і це зробить нас сильнішими», — додав він.

Раніше у прес-службі ДП «Адміністрація морських портів України» поінформували, що у зв'язку з визволенням від окупційних військ острова Зміїний гирло Бистре суднового ходу Дунай — Чорне море стало доступним для проходження суден, що перевозять агропродукцію.

Водночас в ООН заявили, що експорту українського зерна через канал Чорне море — Дунай недостатньо для подолання загрози глобального голоду.

Як інформував «Голос України», 11 липня в українські порти прибули перші 8 іноземних суден для перевезення агропродукції.

Буковинці відправили черговий вантаж нашим військовим. Це партія хліба та свіжих овочів і фруктів із сонячної Новоселиці. Допомога їде у Донецьку область. Серед тих, кому адресовано вантаж, — хлопці-військові та мирні жителі. Крім продуктів, відправлено і засоби гігієни, а ще два генератори, з якими допоміг керівник ТОВ «Фіорд» Володимир Покальський, *інформує наш власкор Сергій Сулима*

Гирлом Бистре пройшли 16 торговельних суден

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Він додав, що міністерство веде переговори з румунськими колегами та представниками Єврокомісії стосовно збільшення кількості проходжень через Сулінський канал.

«За цих умов та наявності шляху через гирло Бистре ми очікуємо, що протягом тижня скупчення суден на рейді буде ліквідоване та ми зможемо наростити щомісячний експорт зернових на 500 тис. тонн», — зазначив Васков.

До відкриття каналу гирла Бистре судна, які здійснювали вантажоперевезення в українських Дунайських портах, зму-

шені були використовувати єдиний транспортний шлях — канал Суліна, який розташований на території Румунії. Його обмежена пропускна спроможність давала Дунайським портам змогу приймати тільки чотири судна на добу, чого недостатньо для потреб українського експорту.

У міністерстві нагадують, що станом на сьогодні через блокаду морських портів, на які до повномасштабного вторгнення припадало орієнтовно 80% експорту аграрної продукції України, вивезення продовольства відбувається виключно через Дунайські порти, залізничні та автомобільні

пункти пропуску на західних кордонах.

Іх пропускної спроможності наразі недостатньо для повноцінної заміни морських портів. Зокрема, в червні наявними логістичними маршрутами вдалося експортувати орієнтовно 2,5 млн тонн продукції, у той час, як місячна потреба в експорті такої продукції становить 8 млн тонн.

Варто зазначити, що на початку липня підрозділи ЗСУ завершили військову операцію із зачищення острова Зміїний від техніки та озброєння російських загарбників, відтоді гирло Бистре відкрилося для суден, що перевозять агропродукцію.

Вл. інф.

ВІННИЦЯ:

Діжонську гірчицю з вінницької сировини продають не тільки французам

Нова продукція — результат співпраці міст-побратимів у рамках агрокластера.

Виробництво діжонської гірчиці налагодили на Вінницькій харчосмаковій фабриці. Виготовляють її за рецептом, запозиченим у французів. Таким є результат співпраці між Вінницею і французьким Діжоном, започаткованої у 2019 році.

Після обміну делегаціями і вивчення можливостей співпраці побратими створили агрокластер «АгроВін», до якого ввійшла

низка сільськогосподарських і переробних підприємств двох країн, а також навчальні заклади — Вінницький національний аграрний університет та аграрний коледж Діжо-на. Серед напрямів співпраці передбачено, зокрема, налагодження виробництва окремих видів продукції. Розпочали з популярної у французів діжонської гірчиці з вінницької сировини.

Її вирощують на землях у населених пунктах, що входять до Вінницької міської територіальної громади. Розширити посіви цієї культури планують також за рахунок інших сільськогосподарських підприємств, адже потребують більшої кількості сировини. Окрім контракту з французами, виробники гірчиці мають ще три договори на постачання продукції до країн ЄС.

Віктор СКРИПНИК.

ПОЛТАВА:

У селах оновлюють водогони

У Мартинівській громаді розпочали масштабне оновлення водопровідної мережі. Попри те, що війна, м'яко кажучи, не сприяє фінансовій стабільності, на згадані роботи з бюджету сільради вже виділили 1,9 мільйона гривень. Адже йдеться про необхідність забезпечити безперебійним централізованим водопостачанням багатьох земель, які роками потерпають від поривів та інших форс-мажорів на старому водогоні...

Спершу працівники місцевого комунального підприємства та залучені підрядники взялися міняти зношені металеві труби, прокладені на вулиці Богдана Хмельницького у столиці гро-

мади, на нові сучасні пластикові (на знімку). Потому вони також у Мартинівці в такий само спосіб реанімуватимуть водопровідну мережу на вулицях Калиновій і Мар'янівській.

Далі на черзі — ремонт водогону в селі Білухівка. Водночас заплановані придбання водонапірної вежі та капітальний ремонт свердловини у Варварівському старостаті. Все те, вочевидь, потребуватиме ще більших витрат. Але вони, на переконання фахівців, окупляться сторицею. Надто з огляду на те, що на здоров'ї селян, які повинні споживати якісну питну воду, економити не можна.

Василь НЕЙЖМАК.

Фото з сайту Мартинівської громади.

ЧЕРКАСИ:

Єрківськими пиріжками смакують на передовій

Активна частина жителів селища Єрки, що у Звенигородському районі, не покладаючи рук трудиться, аби допомогти нашій армії здолати цинічного і жорстокого ворога.

Голова Єрківської громади Леонід Польовий зазначає, що волонтерською діяльністю займаються працівники місцевого самоврядування, педагогічні колективи шкіл, дошкільних дитячих навчальних закладів, соціальні та медичні працівники.

Завдяки зусиллям добровільних помічників у військові підрозділи ЗСУ вже відправлено сотні центнерів різноманітної провізії: виготовленого сільськими господарями

тушкованого м'яса, печінкових паштетів, овочевого рагу, вітамінних фруктових наборів.

Та найбільше полюбляють на передовій, коли волонтери привозять їм єрківські пиріжки. По-домашньому духмяні, пухкі та смачні, пиріжки з капустою, лівером, картоплею, а влітку ще й вишнями (на знімку) смакують кожному бійцеві. Крім чудових смакових якостей, повідомляють єрківчанам воїни, пиріжки ще й дуже

ситні. Один-два з'їси — і вже не голодний, пишуть у смс-повідомленнях-подяках.

До посилок на передову сільські волонтери обов'язково кладуть дитячі малюнки.

Ці аркушики паперу, розмальовані дитячою рукою, зігрівають душу, ще більше зміцнюють нашу віру й твердість у тому, за що ми воюємо, для кого ми виборюємо Перемогу», — поділився у листі додому один із бійців.

Лідія ЛІСОВА.

Фото з сайту «Вісті Черкащини».

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

З'явився патріотичний мурал «Захисник України»

Рівне. На одній із вулиць обласного центру з'явився новий стінопис із дівчинкою та захисником. Ідея створити в рідному місті патріотичний вуличний малюнок виникла у місцевого художника Андрія Шостака, який майже місяць працював над її втіленням. Задум автора полягає в тому, щоб поєднати декоративну функцію, патріотичне виховання та вшанувати українських військових.

Як зазначив художник, задум вуличного живопису має переплітатися з сьогоденням. А наші реалії наразі такі, що війна заповнила весь наш простір і посунула всі інші речі на другий план. І так буде до нашої перемоги. У такий спосіб автор хотів закарбувати цей важкий час у нашої колективній пам'яті.

Віктор ШУБЕЦ,
кореспондент АрміяInform.

Відбудовують зруйноване житло

Київ. У Дарницькому районі столиці розпочато роботи з відновлення двох багатоквартирних житлових будинків, які найбільше постраждали внаслідок потрапляння уламків ворожих ракет. Йдеться про бу-

динки по вул. Крушельницької, 3А та Кошиця, 7.

До початку опалювального сезону, з урахуванням енергозберігаючих технологій, усі роботи будуть виконані у повному обсязі, запевняють будівельники.

Вл. інф.

ЦИФРА

82 875

ВПО нині перебувають на Кіровоградщині. За добу до регіону прибувають до 100 осіб із Донецької, Дніпропетровської, Запорізької, Луганської, Херсонської та інших областей.

Вл. інф.

Теплохід після ремонту повернувся для роботи на Дунаї

Одеса. Після двомісячного ремонту в Ізмаїл повернувся теплохід Українського Дунайського паро-лаводства Kapitan Kyuseling.

Генеральний директор підприємства Дмитро Москаленко розповів, що після заводського ремонту теплохід повернувся в Ізмаїл на заключні роботи, де було проведено ревізію пит-

ної цистерни й промивання гідроліки підйому щогли радара. Нагадаємо, Kapitan Kyuseling — самохідна баржа.

До 2010 року судно працювало без перерв, а потім було поставлено в холодний відстій. В експлуатацію Kyuseling повернувся в 2016-му й працював без простоїв до грудня 2021-го. За шість років теплохід лише раз — в 2019-му — пройшов ремонт.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

На Кіровоградщині «Дитина не сама»

Кропивницький. У рамках програми з такою назвою 11 сімей області пройшли навчання, щоб бути готовими прийняти у свої сім'ї дітей, які під час війни з різних причин залишилися без піклування дорослих.

Згідно з умовами тимчасового влаштування дітей, вони можуть залишатися в таких родинах до закінчення воєнного стану або до моменту, коли знайдуться їхні родичі чи батьки. Якщо ж рідних у дитини немає, прийомна родина отримує першочергове право на усиновлення чи опіку.

Загальнонаціональну програму «Дитина не сама» реалізує Офіс Президента спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та Міністерством соціальної політики України.

Петро МЕЛЬНИК.

► ЛУЦЬК:

Наших друзів у Литві побільшало

Підписано угоди про партнерські відносини між Володимиром та литовським містом Расейняй.

Для цього до стародавнього Володимира прибула делегація у складі мера муніципалітету Расейняйського району Андрюса Баутроніса, депутата Расейняйської районної міської ради Довіле Лукмінайте, радниці віце-спікера Сейму Литовської Республіки Лаури Градецкене, повідомляє сайт «Район.Володимир».

Міський голова Володимира Ігор Пальонка познайомив гостей із життям громади, подякував литовським партнерам за теплий прийом дітей з Володимирівщини.

Окремо йшлося про надання допомоги військовим формуванням та внутрішньо переміщеним особам. Як зауважив Андрюс Баутроніс, жителі міста Расейняй хочуть матеріально підтримати Україну, однак хотіли б це робити, маючи конкретний список потреб.

Очільники міських рад Володимира та Расейняйського району підписали угоду. Зокрема, передбачено запровадження довгострокових і взаємовигідних відносин. А саме: інвестиційне, економічне співробітництво, співпраця та обмін досвідом у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, туризму, спорту, комунального господарства, участь у програмах культурного обміну, а також обмін молодіжними, учнівськими делегаціями, реалізація спільних проєктів.

Микола ЯКИМЕНКО.

Відпочинуть подалі від сирен

Відпочити влітку подалі від війни та сирен по-вітряної тривоги отримали можливість школярі з Нововолинської міської територіальної громади на Волині.

Сімдесят хлопців та дівчат з родин вимушених переселенців, пільговиків, воїнів ЗСУ на два тижні виїхали до польських міст Риманів-Здруй, Юзефув та Білгорай. Там вони спілкуються з однолітками, знайомляться з культурними традиціями братнього народу, вивчають його історію та місцеві цікавинки.

Керівник освітянського відомства громади Сергій Мороз у бліц-інтерв'ю для «Голосу України» наголосив: загалом на відпочинок у Польщі до кінця літа поїдуть майже триста дітей та підлітків віком від 10 до 18 років. Причому громаді для цього не доведеться витрачати бюджетні кошти чи шукати спонсорів. Адже про прийом школярів з очільниками польських громад домовився особисто міський голова Нововолинська Борис Карпус.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

► ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ:

Піднімуть на ноги після травм та інсультів

У міській лікарні розпочало роботу нове відділення медичної реабілітації. Там ставитимуть на ноги тих, хто переніс інсульти, важкі травми та втратив можливість рухатися, самостійно пересуватися і говорити.

З такими хворими працюватиме бригада медиків, до якої входять лікар, медсестра, ерготерапевт, логопед, фізичний терапевт, логопед та психолог. Відді-

лення розраховано на тридцять ліжок, однак з огляду на потреби з часом планується розгорнути ще шістьдесят. Адже у час війни кількість тих, хто дістав важкі

► ПОЛТАВА:

«Калинова» зустріч згуртувала юних патріотів

У бібліотеці-філії № 9 для дітей Полтавської міської централізованої бібліотечної системи влаштували цікавий захід.

Присвячено його одному із символів, який єднає багато поколінь українців.

З юними читачами книгозбірні зустрілася завідувачка відділу етнографії Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського Марія Пісцова. Вона розповіла дітям про те, що символізує собою калина та як її використовують у народній творчості й побуті.

При цьому діти були активними учасниками дійства. Зокрема, вони шукали продовження приказок і прислів'їв, у яких згадано калину, складали пазли, розгадували шифрограми тощо.

Не забули, звісно, й відому пісню «Ой, у лузі червона калина», яка

сьогодні стала символом українського спротиву рашистським окупантам.

Ії заспівали всі разом.

А завершилася зустріч захопливим май-

стер-класом. Кожен із дітлахів виготовив своє гроно калини з фетру.

Василь НЕЙЖМАК.

Фото зі сторінки книгозбірні у Фейсбуці.

► ФОТОФАКТ

Олія, яку виготовляють у селі Гологурів, що на Київщині, користується попитом у селян. Адже це стратегічний продукт вищого гатунку. Завідувач олійниці Анатолій Собка щодня виготовляє 400 літрів продукту.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

► УЖГОРОД:

Повертатимуть до життя кожного, у кого зранені тіло й душа

Нині сотні, тисячі українців після поранень потребують лікування й адаптації до мирного життя.

Тож про необхідність будівництва сучасного реабілітаційного центру на території Закарпаття йшлося під час приїзду до області міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка на початку літа. Минуло кілька тижнів, а вже можна говорити про перехід від ідеї до її реалізації. На цьому наголошує перший заступник начальника ОВА, депутат Закарпатської області Мирослав Білецький.

Нещодавно, зазначив посадовець, у швейцарському місті Лугано представили План післявоєнного відновлення України. Одним із його пунктів став саме новий реабілітаційний центр для військових і цивільних, який планують збудувати на базі санаторію «Човен» нині Хустського району.

«Запаморочливі краєвиди, мінеральні джерела, гори, ліси, водно-

час сучасне обладнання, передові технології, висококваліфікований персонал зможуть повернути до життя кожного, у кого зранені війною тіло і душа», — вважає Мирослав Білецький.

За його словами, команда фахівців уже працює над проєктом інноваційного реабілітаційного центру «Човен» з використанням новітніх технологій, сміливих архітектурних рішень та екологічних матеріалів.

Водночас Мирослав Білецький подякував за клопітку працю і креативні ідеї учасникам процесу: команді міжнародного архітектурного бюро MONO architects, благодійному фонду «ДобраДія», Міністерству охорони здоров'я і всім, хто втілює цей сміливий проєкт у життя. Адже його так потребуватимуть нинішні захисники України.

Василь НИТКА.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...відбудовую

понищеного міста

зацікавився

паризький архітектор

Голова Асоціації архітекторів Парижа Мартін Дюплантієр на власні очі переконався у руйнуванні росіянами стародавнього Чернігова.

Перед зустріччю з начальником обласної військової адміністрації В'ячеславом Чаусом він побачив розбиті стадіон імені Гагаріна, готель «Україна» та бібліотеку, де історично був музей українських старожитностей Василя Тарновського. А ще дорогою проїздив через побиті окупантами села Ніжинського району.

Архітектор пообіцяв зробити вже у вересні свою експертну оцінку відповідних документів, які потрібні для міжнародної допомоги.

Як відомо, французький регіон Іль-де-Франс, до якого входить і Париж, взявся сприяти відновленню зруйнованих Київщини та Чернігівщини, про що раніше було досягнуто відповідні домовленості.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігів.

...позашляховик

попрямував на фронт

Міський голова Хотина Андрій Дранчук разом з депутатами та волонтерами відвідали членів громади, які б'ють рашистів на передовій, та передали гостинці і вітання. Днями вони повернулися з поїздки за маршрутом: Хотин — Кропивницький — Дніпро — Краматорськ — Костянтинівка — Хотин.

«Хочу прозвітувати про зроблене та багатьом подякувати. Разом з Віталієм Струком, Анатолієм Сухаренком перегнали позашляховик та деяку техніку, зокрема генератор, продукту, різні речі, необхідні за запитом військового підрозділу, де служать наші хлопці з Хотинської громади.

Пальне на дорогу виділили Хотинська міська рада та керівник ФГ «Тарас» Володимир Дубчак. Чергову закупівлю авто організували Анатолій Сухаренко та Віталій Струк, його пригнали, провели обслуговування, пофарбували. А кошти на придбання позашляховика надала хотинська діаспора у Великій Британії. До речі, це вже восьмий переданий волонтерами автомобіль для захисників. Щиро дякую від себе особисто та від наших хоробрих та неймовірних бійців», — розповів Андрій Дранчук.

...кинули

і коня, і цигарки

Втікаючи від прикордонників, цигаркові контрабандисти залишили поблизу румунського кордону коня, нав'юченого 20 коробками цигарок.

Інцидент стався в лісі поблизу кордону неподалік села Красноїльська.

«У лісовому масиві прикордонники виявили групу невідомих. З появою військовослужбовців порушники кинули свої ноші, а також коня, за допомогою якого здійснювали транспортування товару, та вдалися до втечі. Не зупинили контрабандистів і попереджувальні постріли», — йдеться у повідомленні.

Вилучене охоронці рубежів передали поліцейським. А кінь, можливо, ще послужить у прикордонних військах. Територію, схоже, він знає чудово.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Під час мистецького заходу «Я малюю мир» у галереї мистецтв Лубенського краєзнавчого музею імені Гната Стеллецького.

Не сирота, але й удома залишатися не може

ЧУЖІ? СВОЇ!

Тимчасовий догляд, виховання та реабілітацію дітей на період подолання дитиною або її батьками складних життєвих обставин забезпечують патронатні вихователі. Нині у прийомних родинах Дніпра під опікою та піклуванням, а також у ДБСТ — 1329 дітей.

«Щодо опіки та піклування, то таку форму надають переважно родичам. У місті 64 прийомні родини, у яких перебувають 93 дитини. А також 11 ДБСТ, де виховуються 84 дитини. Служби у справах дітей, працівники центрів соцслужб постійно інспектують такі родини, виїжджають до них, допомагають у різних організаційних питаннях», — каже завідувач сектору служби у справах дітей міської ради Оксана Білоусова.

У місті поступово розвивається патронатна форма сімейного виховання. Вже є дві патронатні родини, де терміном до дев'яти місяців виховуються дітки, які були вилучені з біологічних родин з тих чи інших причин і наразі не мають статусу. За цей час вирішується ситуація: чи то повернення дітей додому, чи то позбавлення їхніх батьків прав.

Патронатна мама Олена розповіла, що вони родину створили торік. Спочат-

ку було троє діток, які побули з ними півроку. Потім ще троє. А нині вже п'ятий місяць у них семеро вихованців.

«У кожної дитини своя історія. Мали проблеми зі здоров'ям, не відвідували дитсадки, школи. Але ми, як то кажуть, вдягли, взули, відгодували. Спочатку дітки до нас приглядалися, звісно, і ми під них підлаштовуємося. Виходить так, що краще допомагати дітям, ніж їхнім батькам, які, на жаль, цілком не змінюються», — каже Олена.

А родина Дунайських створила прийомну родину ще у 2007 році. Загалом було 13 дітей. Одні випускалися, інші прибували. Нині виховують шістьох хлопців.

«Дітки живуть за певним розкладом. Зараз канікули, часто у басейні на подвір'ї купаються, далі можуть виконувати шкільні завдання, що задали на канікули. Звісно, як усі хлопці, полюблять грати на комп'ютерах, планшетах, а менші з іграшками. Найстаршому хлопцю 19 років, найменшому — 6. Усі слухняні. Так і живимо великою дружною родиною», — зазначає Людмила Дунайська.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпро.

МАЙСТРИНЯ

Створює прикраси між сиренами

Коли розпочалося повномасштабне російське вторгнення в Україну, а по Миколасу були завдані перші удари, талановита майстриня Тетяна САДОВНИЧА прийняла непросте рішення — залишитися в рідному місті разом із сином Михайликом (на знімку).

Жінка давно відома серед українських модниць. Адже вона понад десять років виготовляє унікальні авторські прикраси. Нею створено безліч оригінальних виробів: кулони, сережки, браслети, діадеми, кольє, брошки, прикраси для волосся. Для втілення у життя своїх творчих ідей Тетяна самостійно опанувала багато технік: вишивка бісером і нитками, об'ємна вишивка, сутажна техніка. Знає основні прийоми роботи з тканиною, шкірою, натуральним камінням, бісером, джгутом, оксамитом, намистинами, канителлю і пастками.

У поєднанні цієї пишноти з талантом і натхненням народжуються цілісні мистецькі образи. Кожен такий виріб має свою історію, назву і навіть несе певну енергетику. Тетяна завжди індивідуально підходить до кожного замовлення, через те її прикраси неповторні.

Два роки тому майстриня створила власну арт-студію, до якої залучила шанувальниць свого мистецтва. Дівчата разом брали участь у виставкових проєктах, фестивалях, конкурсах, дефіле. Натхненню готувалися до відкриття аукціону «Танцюй з мрією». Але війна зруйнувала всі плани...

Енергійна, впевнена та цілеспрямована майстриня не зупинилася і не стала чекати кращих часів для творчої реалізації і просто життя. Тим більше що головною рушійною силою завжди був і залишається любий синок Михайлик. Він додає Тетяні сил і радості, коли робить певні успіхи. Вона ж щиро віддає йому свою материнську любов та увагу.

Залишившись у Миколаєві, який досі зазнає постійних обстрілів, Тетяна Садовнича не лише почала займатися волонтерством і допомагати іншим, а й продовжила створювати прикраси (на знімку). Тому і взяла участь у проєкті «Виклик: творчість проти війни», ініці-

йованому культурно-мистецькою асоціацією «Арт-спокуса».

Як розповіла голова асоціації Валентина Кривцова: «Майстриня створює нові вироби між сиренами, ховаючись у темному коридорі від вибухів. Попри всі ці жахіття прикраси Тетяни залишаються такими ж досконалими і неперевершеними. Адже вони створюються для найчарівніших жінок — українок. Для турботливих матерів, коханих дружин, чудових доньок і сестричок. Для усіх українко, аби їхнє життя наповнити красою та відчуттям прекрасного».

Сьогодні вироби Тетяни Садовничої — це не лише декоративні аксесуари, а й своєрідні обереги. Адже працюючи над ними, майстриня подумки промовляє побажання миру, щастя та благополуччя для майбутніх власниць.

А ще Тетяна має бажання втілити у життя свою творчу мрію — створити прикрасу за скіфськими мотивами «Золота пектораль». Тож нехай здійсняться мрії майстрині, серед яких головна — Перемога.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото з відкритих джерел.

ВОЛОНТЕРИ

Волонтери американської гуманітарної організації August Mission за кілька місяців війни на Хмельниччині побували не раз. П'ятитонні фури з гуманітарними вантажами, які надходили в область, — це їхня робота. В них — харчі, засоби гігієни, одяг, матраци, ліки, медичне обладнання... Список того, чого в критичні моменти гостро потребували тисячі переселенців, хворих у лікарнях та наші бійці на фронті, — великий.

Волонтери із August Mission — це люди доброї волі, котрі хочуть зробити світ кращим і тому намагаються допомогти всюди, де люди переживають скруту, тим більше — війну. Не минули й Україну.

Засновник цієї організації Брюс Робертс побував на Хмельниччині і запевнив, що вони й надалі перебуватимуть поруч та допомагатимуть пережити ці страшні події. Аби допомога була справді дієвою, команда добровольців зустрілась із очільни-

цею обласної ради Віолею Лабазюк і з'ясувала, які вантажі потрібно зібрати якнайшвидше і кому їх передати. Адже значна частина того, що прибуває у Хмельницький гуманітарний хаб, потім спрямовується у населені пункти, які зазнали найбільших руйнувань.

Та поки друзі-волонтери збирають гуманітарні вантажі за кордоном, американські благодійники разом із українськими волонтерами встигають попрацювати ще й у нас. Разом вони придбали дім

Придбали маєток для родини загиблого бійця

для родини захисника Маріуполя Олексія Багрія.

Хлопець був родом із Хмельниччини. У 2016 році пішов до війська, відтоді боронив нашу державу. Воював у зоні АТО, служив у морській піхоті. А коли розпочалась війна, його підрозділ опинився неподалік Маріуполя.

Олексій був серед тих, хто першим узяв на себе удар ворожої армії і хто загинув у важких боях, боронячи місто над Азовом. До рідних прийшла лише звістка про те, що його немає серед живих. А тіло так і не було знайдене.

Рідні кажуть, що він встиг попросити своїх бойових побратимів про одне: якщо не виживе, нехай вони допоможуть

його родині перебратись на Хмельниччину, у місто, де сам народився.

Олексію було про кого турбуватись: на нього чекали дружина Марія, шестирічний син Тимофій і чотирирічна донечка Злата. До війни їм так і не вдалось отримати власне житло.

З майбутньою дружиною Олексій познайомився у столиці. Марія там працювала, а Олексій служив у військовій частині. Згодом переїхали до Миколаєва. Там і жили, допоки не розпочалась війна. Туди ж до родини у квітні прийшла звістка, що чоловіка та батька не стало.

Після цього Багрії вирішили перебратись на Хмельниччину. А тут опинились серед десятків ти-

сяч тих, хто так само шукав притулку від війни. Тепер вважають справжнім подарунком, що доля звела їх із добровольцями з August Mission. Ті буквально за лічені дні зробили все, щоб зібрати кошти і придбати житло для родини маріупольського захисника.

Хорошу хату разом із городом та садком пригледіли у селі Глушківці, що у Солобоковецькій громаді. Але заплатити за неї потрібно було сім тисяч доларів. Щоб зібрати таку суму, волонтери звернулись до земляків через свій фонд, що діє в США. Дізнавшись про родину загиблого бійця, американці почали надсилати кошти. Долучились до цього й українські волон-

тери. Вже за чотири дні назбирали достатню суму.

Тепер так само всі разом хочуть зробити ремонт, провести в будинок воду, газ, облаштувати систему опалення. Для своєї родини все це мав би зробити Олексій. Але він зробив значно більше — боронив рідну землю до останнього подиху. Тепер Україна має подбати про його дітей.

А допомагатимуть їй ті, хто у різний спосіб протистоїть ворожій силі. Зокрема і August Mission. Її волонтери планують придбати для сімей загиблих українських захисників ще десять будинків. І це теж важливий внесок у нашу перемогу.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Сіятиме квіти — для людей і для Перемоги

ІІ ВИБІР

Квіти і війна — хтось скаже — речі несумісні... Неправда, бо квіти (всіх кольорів, сортів і назв) для людського серця є одним із найочевидніших антистресів! Це ліки від втоми та депресії, символ перемоги красивого над потворним і взагалі — одвічний знак Перемоги!

Вулиця Єгорова в обласному центрі тягнеться довго, стелеться далеко — лягає впоперек магістральної однієї з містом вулиці Кропивницького, переїздить річку Біянку, спускається у Велику Балку. Її асфальтобетонне узбіччя чимдалі від центру поступово веселішає квітами в палісадниках приватних садиб. Навпроти однієї з них перехожі раптом зупиняються. Їхні очі вбирають море кольорів на квітнику перед парканом Надії СЛІПЕ-НЮК (на знімку).

Чорнобривці баби Христини

«Коли почалася війна, я двадцять днів не могла доглядати за розсадою улюблених квітів, яку готувала до весни, — розповідає квіткарка Надія Сліпенюк. — У мене була неймовірна депресія, вже не вірила в те, що ці квіти і майбутня весна здатні мені або ще комусь принести радість. Не політі, не підживлені, не освітлені квіти немов відчували мій стан. Вони й не зачахли геть, але мали незугарний вигляд, наче неживі... Уже потім, коли потеплішало, я ви-

несла розсаду на сонце, поговорила з нею — вона відійшла. Помалу я її розпродала...»

Так пенсіонерка заробляє копійку в доважок до скромних виплат від держави. Петунії, бегонії, гортензії, фіалки, хризантеми, віоли Надія Іванівна вирощує в домашній теплиці та на подвір'ї. Любить їх з дитинства за простий характер і стриману красу.

Народилася жінка в Тальнівському районі на Черкащині. Серед перших спогадів, пов'язаних з квітами, — доленосний і знаковий епізод — як 94-річна бабуся Христина, помираючи, просила онучку піти на город і нарвати їй квітів. Наостанок. Може, вірила, що ті майори та чорнобривці віддалять неминуче... До речі, саме ці квіти — мамині найулюбленіші, зауважує пані Надія.

Було 6 бажань...

Таких знавців квітів, як Надія Сліпенюк, у Кропив-

ницькому, мабуть, чоловік із п'ятдесят. Вони і надалі не бідували б, якби не коронавірус і війна і якби не деяка неувважність господарів міста до цієї галузі економіки. З першими двома причинами все ясно, а щодо останньої наша співрозмовниця висловлюється неохоче. Бо нині такі часи, коли скаржитися — значить, відволікати владу від важливішого — від захисту держави.

Але проблему все ж варто озвучити. Йдеться про те, що люди, які вирощують квіти й не мають коштів, аби відкрити свій магазин, просять, щоб їм виділили місце під наметами, на виду в потенційних покупців. Тим часом зі звичного місця біля готелю «Київ» їх «переселили» в центральний сквер. А місце на ринку, під залізними розпеченими козирками, не в полі зору потенційного

споживача і, на жаль, не підходить ні людям, ні квітам.

Надія Іванівна каже, що їй би вже було і байду, якби не корпоративна солідарність із молодшими квіткарками, для яких це заробіток на життя. Жінка пропонує звернути увагу на те, що зручні локації у місті є. Поряд із гіпермаркетом «Депот», наприклад. Або біля Преображенської церкви. Було б бажання...

На рік наступний

«Я з квітами розмовляю, давно вже почала, — зізнається Надія Іванівна. — Сусіди вже не запитують і не дивуються, до кого це невидимого я на городі балакаю. І сама собі накази даю,

коли занепадаю духом. Ото була подивлюся по телевізору, як ті бідні харків'яни у розтрощеному місті клумби садять, і кажу собі: «Так, Надю, май совість! У тебе все гаразд! Ну так, ходити важко (жінка останнім часом без палички не виходить із дому), але звідки ти знаєш, скільки тебе в землі, а скільки — зверху? Іди і роби! Тож пішли ми з онуком Святославчиком у місто і накупили насіння на наступний рік. Так і знайте — я збираюся сіяти квіти...»

Тепер ми це знаємо. І пугінські орки нехай затилять: Надія Сліпенюк разом із онуком Святославом (на знімку) планують сіяти в 2023 році фіалку триколірну і 50 сортів петунії! Не для загарбників же! Для людей, для Перемоги!

Олег ШВЕРНЕНКО.
Кропивницький.
Фото Івана КОРЗУНА.

— З початком АТО на Донбасі ми допомагали армії коштами, а коли росія пішла війною, я вирішив записатися в територіальну оборону, — ділиться Володимир Павлович. — Однак не підійшов за віком, тож із Лізою відкрили свій фронт — готуємо для бійців м'ясну тушонку. Але не звичайну, а яку вони знали з дитинства, домашню — щоб одним запахом можна було наїстися!.. Виробництво налагодили швидко, адже досвід мали, щоправда, в невеликих обсягах. Відвезли першу партію до Гуманітарного центру в Лисянці. Там ініціативу підтримали. На сьогодні вже виготовили понад дві сотні банок консервації. Вирішили так: хлопці воюють на фронті, а ми — в тилу трудитимемося з усіх сил. І робота наша триватиме до повної Перемоги над ворогом. Для бажаних можемо навіть дати короткий практичний урок: як швидко, якісно і смачно приготувати для захисників тушковане м'ясо.

Волонтерство Володимира і Єлизавети Дишлюків має свою особливість: вони закуповують свіже м'ясо для приготування тушонак на ринку. А коштів для цього Володимир залучає з продажу на тому ж ринку своїх виробів — корморізок, автоклавів, які вже не один рік мають попит у жителів Лисянщини.

Про умільця з вулиці Садової йде добра слава: може дати друге життя будь-якому безнадійному іржавому двигуну, змайструвати домашній фонтан, розуміється на радіотехніці, гарно малює — певний час навіть працював художником-оформлювачем.

Для Єлизавети Василівни кулом є землячка, відома співачка і волонтер зі Шполянщини Руслана Лоцман, яка активно підтримує українську армію.

«Сьогодні так важливо не зрадити поклику душі — робити все можливе і неможливе для перемоги над ворогом. А нагородою за старання стане спокій наших дітей та щасливе дитинство внуків», — підсумувала розмову мама і бабуся Єлизавета Дишлюк.

Олександр ШЕРБАТЮК.
Черкаська область.
Фото автора.

Дитячі видання не відкладайте на потім!

ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

«А скільки номерів на мене чекають удома?» — часто запитує Матвійко маму Віру, яка мусила з ним евакуюватися. Проте, як бракує синові улюбленого видання, Віра Скорик написала на сторінці журналу «Розумашки» у Фейсбучі. «Хоч би що відбувалося у світі, обов'язково зроблю передплату на наступне півріччя!» — запевняє Матвійкова мама.

До слова, редактор цього журналу — письменниця Олена Комова — щораз прихоплювала з собою кілька випусків у бомбосховище в Києві. Там читала сусідським дітям свої оповідання з журналів, разом виготовляла саморобки, розв'язувала задачки-зачіпачки — і в такий спосіб вона відволікала їх від тривоги і жакіть війни...

Нині як ніколи нашим дітям потрібні цікаві, позитивні та корисні знання! Згадайте, батьки, як ще до війни, вирушаючи у подорож або на канікулах, ми шукали дітям журнали — щоб їх роззажати і зайняти корисними завданнями. І багатьох непокоїло, що на стійках у супермаркетах було великою удачею знайти якісне дитяче видання українською мовою! Натомість на очі потрапляли дешеві журнальчики з поганою поліграфією: обізнані видавці казали, що насправді це були аналоги російських із перекладом українською (так би мовити адаптовані). Отакіх було засилля на розкладах! Хто їх запускав на ринок — питання риторичне...

На щастя, ще живі традиції передплати журналів, адже ми, батьки, самі виростили на дитячих часописах, в яких було стільки активностей і ручної праці. Сам його прихід — це подія! І хоч би що хто казав про безальтернативність гаджетів, та маленькі читачі люблять, тягнуться до свого журналу! Бо з ним можна взаємодіяти — розглядати й читати, на окремих сторінках малювати й писати; це їхня власність; написана зрозумілою мовою (бо створюється з урахуванням вікових особливостей); є добрим знайомим, але водночас інтригує

новими ідеями і сюжетами. На думку фахівців, саме з друківаними журналами, де містяться різні завдання, діти розвиваються набагато швидше.

Але тенденції і так були невтішні. Три роки тому припинив своє існування відомий дитячий журнал «Барвінок», на якому виховане не одне покоління українців. А він виходив 91 рік! Тепер під загрозою зникнення опинилися взагалі всі українські часописи для дітей та підлітків!

Війна, вимушені переїзди, економічні проблеми — все це відклало на потім культурний розвиток маленьких українців. А як наслідок в Україні може занепасти важливе культурне явище — дитяча і підліткова періодика, що розвиває та прищеплює любов до українського слова та народних традицій. Це багатьом відомі «Джміль», «Равлик», «Пізнайко», «Розумашки», «Малютко», «На крильцях ангела», «Мамине сонечко», «Крилаті», «Смайлик», «Малюк Котя», «Однокласник», «Я сам/Я сама».

У цей складний час випускати та адресно доставляти дитячі журнали — теж героїзм! Але видавці попри безліч перешкод продовжують це робити заради своїх маленьких читачів — мрійливих, старанних, талановитих, щирих і просто неймовірних — аби вони отримували те, до чого звикли, що знають і люблять. Уже сама звичка читати, чекати і регулярно отримувати улюблений журнал допомагає протистояти стресу. Тож задумайтесь: якщо закривається дитячий часопис, чиясь дитина втрачає частинку свого внутрішнього світу!..

Нещодавно головні редактори українських дитячих журналів об'єдналися у відкритому зверненні до всіх небайдужих, хто хоче підтримати ці видання. Серед пропозицій, чим можна зарадити, є очевидна — передплатити їх на друге півріччя своїм дітям, родинам друзів або у подарунок тим, чий батьки не мають на це фінансової можливості. Або ж піти далі і зробити передплату організаціям, для яких ці видання є нагальною потребою:

бібліотекам, дитсадкам, освітнім та інклюзивним центрам, школам, культурним клубам вашого села чи міста.

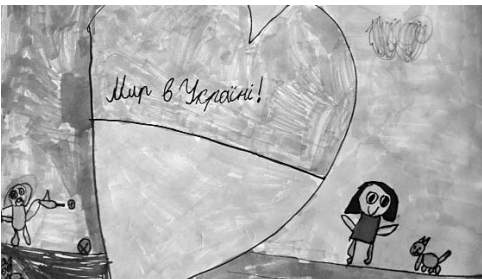
Особисто я передплатила діткам із сімей, які надали прихисток під час евакуації. А також попросила допомоги в друзів і знайомих, які перебувають за кордоном, щоб привернули увагу діаспори до підтримки українських дитячих видань.

Чим можна відволікти від переживань? Дати до рук журнал! І тоді мама чи тато зупиняться, відірвуться від новин чи телефону, подивяться дитині в очі, обіймуть її та вмотивують разом для спільного перегляду. А рідний голос і обійми подарують той затишок, що буває тільки в дитинстві, коли відчуваєш безпеку і спокій, чекаєш чогось нового і захоплюючого. Це можливість поспілкуватися з малюком на його дитячі теми і зміцнити емоційний зв'язок між вами, запевняють психологи.

У кожного з нас свій фронт і шлях, яким ми йдемо до Перемоги. Але нині творці дитячих часописів вкрай потребують нашої допомоги. Щоб українські діти й надалі отримували свої улюблені журнали — передплатіть їх!

Людмила ОПАНАСЕНКО.

У Сумах триває конкурс дитячих малюнків «Україна — мій дім!». Його ініціатор, організатор і куратор — комунальна установа міської ради «Агенція промоції «Суми», а учасники від 6 до 11 років. Найголовніша вимога до них — ідея художнього твору має бути тісно ув'язана із назвою творчих змагань. Дитячі роботи прийматимуть до 31 липня включно, *дiзнавався наш власкор Володимир Чернов*

Фото з сайту pravda.com.ua

Головне для людини на новому місці — бути почутою...

Унаслідок бойових дій, спричинених російським вторгненням, мільйони людей позбулися свого звичного життя, полишили свої домівки й стали вимушеними переселенцями. За цих умов представники влади спільно з громадськими організаціями допомагають внутрішньо переміщеним особам і надають їм усіляку підтримку, аби полегшити становище людей, які через війну втратили все...

Посилки від доброчинців надійшли через «Укрпошту»

407 посилок із гуманітарною допомогою надіслали через «Укрпошту» переселенцям-землякам працівники Попаснянської міської військово-цивільної адміністрації. Ця підтримка, призначена вимушеним переселенцям, які не змогли оселитись у місцях компактного проживання ВПО, стала лише часткою усіх проєктів, спрямованих на соціальний захист людей, постраждалих від російського збройного вторгнення.

Керівник Попаснянської міської військово-цивільної адміністрації Микола Ханатов, розповідаючи про втілювані на захист переселенців ініціативи, зазначив: «Наші штаби у Новомирівську та Бахмуті продовжують надавати гуманітарну допомогу евакуйованим з Луганщини людям, які опинилися у скруті. Серед переселенців-луганчан,

забезпечуваних такою підтримкою, є і жителі Попаснянської громади. Упродовж тижня у Новомирівську надіслали допомогу в цих двох містах, гуманітарку надіслали посилками, через «Укрпошту».

За словами Миколи Ханатова, представники влади і доброчинці також забезпечили надання гуманітарної допомоги 321 мешканцю, які оселились у Васильківці та у Синельниковому Дніпропетровської області.

Не залишили переселенця на самоті з бідой

Проблемними питаннями вимушених переселенців опікуються і представники Гуманітарної місії «Проліска»... Важко сказати, як склалася б подальша доля 55-річного вимушеного переселенця Сергія Олександровича, коли б не надана чоловікові рятівна підтримка саме волонтерами «Проліски».

Сергій Олександрович виїхав із окупованого російськими терористами Шахтарська ще 2014 року. Через активні бойові дії чоловік був вимушений полишити своє житло. Згодом він опинився в Дніпрі, де зміг працевлаштуватися та якось підтримувати своє життя.

Звернутися по допомогу доброчинців чоловіка змусила біда — про неї пан Сергій і розповів, зателефонувавши цього дня на гарячу лінію Гуманітарного центру «Проліска-Дніпро», який працює за підтримки UNHCR Ukraine — Агентство ООН у справах біженців в Україні.

У 2021 році дався взнаки перенесений чоловіком стрес. Сергій Олександрович тяжко захворів, і йому була встановлена група інвалідності. Через погіршення здоров'я він втратив свою роботу й опинився практично без засобів до існування. Усі його родичі залишилися на непідконтрольній території. Нині чоловік мешкає у Дніпрі в тимчасовому прихистку й перебуває у повному розпачі. До того ж, його здоров'я продовжує погіршуватися, й знадобилося

67-річна Валентина Михайлівна з Лисичанська (у центрі) знайшла прихисток у Полтаві.

нове медичне обстеження та лікування.

Працівники Гуманітарної місії «Проліска» виїхали до місця проживання чоловіка, визначили рівень його забезпеченості, що виявився насправді вкрай низьким, та дізнались про нагальні потреби у допомозі.

Психолог місії «Проліска» провів із Сергієм зустріч, під час якої передусім підтримав зневірну людину морально.

Співробітники Гуманітарного центру «Проліска» у Дніпрі забезпечили чоловіка продуктивним набором та засобами гігієни від благодійників. Сергію Олександровичу допомогли оформити грошову допомогу від міжнародних організацій через електронний портал послуг Е-Допомага, його проконсультували з питань роботи Гуманітарного центру «Проліска-Дніпро» та Гуманітарної місії «Проліска».

Розчулений турботою не знайомих йому досі людей, пан Сергій промовив: «Від щирого серця дякую за допомогу, своєчасну і таку необхідну. Нехай повернеться вам добро здоров'ям, благополуччям, щедрими

руками, що допомагають у потрібну годину».

Людині у стані стресу треба дати змогу виговоритися

Співробітники Гуманітарної місії «Проліска» допомогли також 67-річній Валентині Михайлівні з Лисичанська.

Суботній ранок працівників Гуманітарного центру «Проліска-Полтава» розпочався з телефонного дзвінка. Жіночий голос по той бік лінії у розпачі благає: «Проліска»? Допоможіть! Мене звали Олена — переселенка з центру для ВПО. У нас патова ситуація: наша тьотя, 67 років, дивом вибралася із Лисичанська. Її, разом із десятком інших людей, вивезли у «капсулі» — броньованій машині. Людей везли у броньованих ліфтах. Четверту добу майже без сну, жінка у відчаї. У неї близьких рідних уже немає — перед війною померли і чоловік, і син з донькою. На гарячій лінії відповіли, що вже не розселяють. І порадили самостійно шукати ріелторів і квартири... Але це — нереально, бо у нас на такий варіант точно

немає коштів... Будь ласка, допоможіть, у нас, окрім вас, більше нікого в Полтаві немає!».

Співробітники Гуманітарного центру «Проліска-Полтава», який працює за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, одразу почали пошук рішення. До поселення літньої жінки (до того ж, у вихідний день) і вирішення хоча б частини її нагальних проблем долучився перший заступник міського голови Полтави Валерій Пархоменко. Так, завдяки спільній турботі Валентина Михайлівна змогла без проблем влаштуватися на новому місці й у зручних умовах зустрітись зі своїми родичами, які на неї вже чекали. З жінкою співпрацює психолог Гуманітарного центру, завдяки чому вона досить скоро пододала спричинений переїздом стрес.

Фахівці зазначають, що у подібних ситуаціях людині, особливо літній, буває важливо насамперед виговоритися, розповісти комусь про пережите, і таких чуйних співрозмовників Валентина Михайлівна по прибутті в Полтаву одразу зустріла.

Надання допомоги триває!

Фото Гуманітарної місії «Проліска».

55-річний переселець із Шахтарська Сергій Олександрович (перший ліворуч) під час відвідання Гуманітарного центру «Проліска» у Дніпрі.

Музей Микити Шаповала евакуювали з прифронтової зони на захід країни

Працівники Гуманітарної місії «Проліска» відукнулися на звернення краєзнавців Бахмутського району й допомогли їм врятувати експонати з музею Микити Шаповала.

Видатний громадський та політичний діяч часів УНР Микита Шаповал (1882—1932) був уродженцем села Серебрянка, нині Сіверської громади Бахмутського району. В уряді Української народної республіки він обіймав посаду міністра пошти та телеграфу, а за часів Директорії — міністра земельних справ. Микита Шаповал був відомий також як поет, соціолог, засновник кількох закладів вищої освіти для українців, які емігрували у тодішню Чехословаччину.

8 червня цього року виповнилося 140 років від дня народжен-

ня Микити Шаповала, і згідно з постановою Верховної Ради України цей ювілей мали відзначати на державному рівні. Але цим планам завадило повномасштабне вторгнення РФ в Україну.

У сільській школі Серебрянки понад 20 років облаштовували кімнату-музей на честь Микити Шаповала. Тут зберігались фотокопії кількох дореволюційних світлин членів родини Шаповала, видань його праць, деякі фотознімки його нащадків. На шкільному подвір'ї встановили погруддя видатного діяча. Восени 2021 року школа у Серебрянці припинила роботу через брак учнів і вчителів, і сільські діти продовжили навчання в опорній школі міста Сіверська. Місцева громада планувала перевезти до Сіверська й експонати із музею Микити Шаповала. Втім, і цим

планам завадила розв'язана російською війною, оскільки лінія фронту впритул підійшла до Сіверська та навколишніх сіл.

Під час відвідання Серебрянки й доставки мешканцям гуманітарної допомоги співробітники місії «Проліска» подбали про порятунок музейного зібрання, присвяченого Микиті Шаповалу. Стенди зі світлинами, портрети, вбрання зі шкільного музею та автентичні музичні інструменти, самовари, сільське знаряддя тощо працівники Гуманітарної місії «Проліска» вивезли за межі Донецчини. Експонати вже доставлені до одного з краєзнавчих музеїв на заході України, і невдовзі вони увійдуть до спеціальної експозиції, присвяченої сходу України.

Фото Гуманітарної місії «Проліска».

Під час евакуації експонатів з музею Микити Шаповала.

Не той тепер Пилипець, або Райський куток у Карпатах осиротів...

Немає туристів, немає роботи...

Хоч як прикро усвідомлювати, але війна істотно змінює життя людей, усього суспільства та галузей економіки... Після неспровокованого нападу росії вибилася зі звичної колії і туристична сфера, магістральний курс якої впевнено взяла минулими роками також зеленюка Верховина. У цьому можна із сумом переконатися бодай на Пилипці, який часто величають верховинським Буковелем. За будь-якої пори року тут, під мальовничим Боржавським нагір'ям, можна було спостерігати величезне паломництво мандрівників звідусіль, скупчення яких нагадувало своєрідний людський мурашник. Особливо масовим виявлявся взимку схід пілігримів, які розмовляли різними мовами світу. Як-не-як, а в цій місцині із благополучною структурою снігу, де в улоговинах гори Гімба та полонини Великий Верх ще й улітку біліють острівки зимової ковдри, до послуг любителів гірськолижного відпочинку створено аж п'ять витягів, один з яких — найдовший у Карпатах. Не кажучи про доступні комфортні туристичні об'єкти, які гостинно запрошували і пропонували на всі смаки різні зручності прибульцям.

Апогеем багатолюддя тут вважався і літній час, бо подорожуючих магні-

том тягнув чарівний природний фонтан — водопад Шипіт. Під час шкільних канікул, як правило, різної географії юрбами милувалася дитвора срібними іскрами водограю гідрологічної пам'ятки... Як і в сусідстві в урочищі Плашанки тусувалися неформали, традиційно на Івана Купала проводячи колоритний фестиваль представників усіляких субкультур. Цьогоріч на популярний з'їзд «дітей природи» зібралися жменька екзотичного виду людей — не те, що минулими роками, коли їхня кількість сягала аж кількох тисяч.

Не осідлають небо зараз і парашуристи у горах з ідеальними умовами для цього захоплюючого виду екстриму, скасувавши розіграш кубка Карпат, що вже мав статус міжнародних змагань. Безслідно знесли і велосипедисти, які раніше відважно снували тутешніми крутосхилами... Дивовижно мертвятиша запанувала в туристичному куточку, де з року в рік більшав бурхливий потік мандрівників.

«Осиротіли» не тільки тутешні котеджі єврозразка, а й агрооселі, яких у Пилипці понад півсотні. Можна зрозуміти настрій їх власників, які залишилися без діла. Мало зиск із турбізнесу практично все місцеве населення. Хто як міг, так і заробляв: одні збирали природні дари і продавали, інші годували маржину-худобину, бо було вдосталь покупців

Володимир Петрище зі своїми улюбленими козулями.

на молоко і сметану, сир, м'ясо, виготовляли сувеніри, розважали городян на конях тощо.

А ще верховинці останнім часом перестали виїжджати на далекі за робітки, бо сімейний гаманець можна було справно поповнювати надходженнями під боком. Чимало з них працевлаштувалися в готелях, кафе-барах, пунктах прокату тощо. Зрозуміло, діло було на мазі передусім у будівельників, бо нові споруди різних гатунків роїлися, як гриби після рясного дощу.

Розвиток туристичної сфери у краї, як і у всій Україні, різко загальмувала війна. Орків-окупантів, як і кремлівських верховодів, клянуть і пи-

липчани, і їхні гості-біженці, котрі знайшли собі тут тимчасовий притулок на перших порах бойових дій. Деякі з них зізнаються, що мали намір завітати у мальовничу закарпатську глибинку, але не з такої неочікувано жорстокої обставини.

Трагічний відголосок

Майже одностайно люди на Верховині вважають подвижником туризму не лише у самому Пилипці 67-річного Володимира Петрища, який у цьому селі один із перших заснував власний комфортабельний туркомплекс «Горянин». Навіть створив унікальний музей лиж, облаштував звіринець... І все-таки в його актив слід насамперед внести цілеспрямоване сприяння у зведенні канатних доріг. Знаючись з популярною сферою на «ти», бо в молодості вояжував по горах Тянь-Шаню, бував на Путаранах, у Приполярному Уралі, на півострові Таймир, Кавказі, у Криму, вздовж і вперек обколесив Українські Карпати, він під час розпаду СРСР, коли і його рідний верховинський край опинився в жалюгідному безробітному становищі, вперто закликав земляків-міжгірчан

докласти руки до прибуткової справи. Щиросердечно зізнається, що безтямну любов до природи йому в дитинстві прищепив батько-лісівник, коли брав із собою у незабутні цікаві походи до навколишніх гірських зелених скарбниць. Ні на йоту не шкодує за природну науку старшини. Як нині вже не жалкують, а натомість дуже вдячні його послідовники — за рекомендації зайнятися відпочинковим бізнесом, бо згодом переконалися в неабиякій його користі. Та наразі діло приглушилося.

З приводу збройної брані у Володимира Петрища глибокий сум, бо спіткало страшне горе. Молодша сестра Надія, що проживала у Слов'янську, на початку війни була змушена із сім'єю переселитися. За повернення на рідне Закарпаття біля Хмельницького трапилася жахлива аварія, коли мікроавтобус, яким добиралися, зіткнувся з електрикою. Два місяці лікарі боролися за життя важко травмованої, але безрезультатно. На День Конституції Надії повинно було виповнитися 65...

Ятрить мого співрозмовника ще одна втрата: на фронті загинув друг, побратим по туризму Іван Дівинець із села Величина.

Надзвичайно доброзичлива людина була, фанат справи, яку любив душою і серцем, особлива його заслуга у рафтингу — спуску на човнах по Тисі, — сповіщає пан Володимир і гірко резюмує, що його боляче не вистачатиме багатьом.

Водночас каже, що правий у тисяч разів був його покійний батько — ветеран Другої світової війни, коли не раз і не двічі засмучено казав у колі родини, що гіршого за війну не буває...

Будемо оптимістами, що наша туристична справа не помре, а Україна здобуде Перемогу, бо лише тоді, коли панує мир, людям потрібен повноцінний відпочинок, — упевнено закінчує нашу бесіду правохланговий туризму закарпатської Верховини.

Василь НИТКА, Василь ПИЛИПЧИНЕЦЬ.
Хустський район
Закарпатської області.
Фото Василя ПИЛИПЧИНЦЯ.

У НОМЕР

Легковик умільця їздить на... дровах

Ні газова, ні бензинова криза справжньому автолюбителю не страшна — доведено на Сумщині. Коли на АЗС зникли традиційні види пального, житель Сумського району Сергій Потапенко перевів свій легковик... на дрова (**на знімку**). Їздить на них уже два місяці і каже: завдяки тому, що оминає автозаправки, зекономив уже чотири тисячі гривень.

Чотири відра подрібнених сухих дров, бажано — твердих порід дерев, Сергію вистачає, аби проїхати до сотні кілометрів. Швидкість руху звичайна: майже 100 км/год, а можна розігнатися і до 140. Насправді двигун автомобіля працює не на дровах, а на газі, в який вони переробляються у сконструйованому умільцем агрегаті.

Їхати можна через 15 хвилин після того, як загорілися цурпалки. Коли треба рушати негайно, доводиться використовувати бензин, а вже в дорозі переключається на дрова.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.
Фото із сайту suspilne.media.

Продавали гуманітарні автівки

За даними слідства, працівники благодійної організації налагодили збут легкових автомобілів, ввезених до України як гумдопомога.

«Продавали їх особам, котрі шукали транспорт для ЗСУ, — повідомляє речниця СБУ в Чернівецькій області Леся Федоренко. — Після одержання неправомірних коштів за актом приймання-передачі передавали автівки військовим частинам як гумдопомогу на безоплатній основі. Задokumentовано продаж за такою схемою чотирьох автомобілів. Загальна сума отриманих неправомірних коштів сягає майже півмільйона гривень».

Під час розрахунку за четверте авто, в порядку ст. 208 КПК України, затримано буковинця. Йому повідомлено про підозру. Слідство встановлює всі обставини та причетних до незаконного використання гуманітарної допомоги осіб.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачене посвідчення учасника бойових дій УБД 185992 від 15.04.2017 на ім'я **Карач Олександр Іванович**, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення УБД, серія МВ № 040163, видане ГУНП в Донецькій області 28.12.2018 на ім'я **Лисенко Галина Володимирівна**, вважати недійсним.

Втрачене тимчасове посвідчення (замість військового квитка) № 193669 від 31.03.2015 р., видане на ім'я **Філіппов Вадим Юрійович**, вважати недійсним.

ТОВ "ПЛЕЙФОН УКРАЇНА" (код ЄДРПОУ 33434589) повідомляє учасників про проведення 20.08.2022р. о 10:30 год. загальних зборів учасників товариства за адресою: за адресою вул. Струтинського, буд.6, м.Київ. Перелік питань порядку денного зборів:

1. Про звільнення директора Товариства.

ТОВ "БІЛФОН" (код ЄДРПОУ 37317874) повідомляє учасників про проведення 20.08.2022р. о 15:00 год. загальних зборів учасників товариства за адресою: вул. Струтинського, буд.6, м.Київ. Перелік питань порядку денного зборів:

1. Про звільнення директора Товариства.

Втрачене службове посвідчення ДСНС України у м. Києві, серія КМ № 009361 від 09.12.2019 року, видане на ім'я **Загорулько Олександр Володимирович**, вважати недійсним.

Втрачений атестат про повну середню освіту, виданий в Горлівській ЗОШ № 5 у 2014 році, серія та номер документа: НК46375747, виданий на ім'я **Кириленко Ігор Ігорович**, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення про приписку до призовної дільниці, видане Миргородським РВК у Полтавській області 18.01.2013 року на ім'я **Солонець Юрій Сергійович**, вважати недійсним.

Втрачені атестат про повну загальну середню освіту КВ 30097356 та **додаток до нього** 12 АО 017979, видані у 2006 році Середньою загальноосвітньою школою № 204 м. Києва, що знаходиться за адресою вул. Юності 3, м. Київ, на ім'я **Тесленко Владислав Ігорович**, вважати недійсними.

Втрачені атестат про повну загальну середню освіту, серія НР № 46296553, та **додаток до атестату** про середню освіту 12АС291255, видані комунальним закладом освіти "Спеціалізована багатoproфільна школа № 23 з поглибленим вивченням англійської мови" Дніпровської міської ради 31.05.2014р. на ім'я **Бондарчук Богдан Олексійович**, вважати недійсними.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про антидопінгову діяльність у спорті

Цей Закон визначає правові та організаційні засади провадження антидопінгової діяльності в Україні, повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування, обов'язки відповідних закладів, установ, організацій та фізичних осіб щодо запобігання застосуванню та поширенню допінгу у спорті.

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) антидопінгова діяльність – заходи, спрямовані на запобігання та протидію використанню допінгу у спорті, що включають, зокрема, запобігання застосуванню та поширенню допінгу у спорті, допінг-контроль та встановлення відповідальності за порушення антидопінгових правил, а також інші види діяльності, визначені Всесвітнім антидопінговим кодексом;

2) антидопінгова організація – Всесвітнє антидопінгове агентство або юридична особа, відповідальна за ухвалення правил, спрямованих на запобігання, впровадження і виконання будь-якої частини процесу допінг-контролю.

До таких організацій можуть належати: Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародний паралімпійський комітет, інші організатори великих спортивних заходів, які проводять тестування на своїх спортивних заходах, міжнародні федерації та національні антидопінгові організації;

2

3) антидопінгові правила – правила, згідно з якими провадиться антидопінгова діяльність, у тому числі допінг-контроль;

4) Всесвітнє антидопінгове агентство (ВАДА) – незалежна організація, яка координує боротьбу з допінгом у спорті;

5) Всесвітній антидопінговий кодекс – акт Всесвітнього антидопінгового агентства, викладений у Додатку 1 до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

6) дозвіл на терапевтичне використання – дозвіл, наданий антидопінговою організацією відповідно до Міжнародного стандарту з терапевтичного використання, що надає можливість спортсмену використовувати заборонену речовину або заборонений метод з терапевтичною метою для лікування наявного та діагностованого медичного стану;

7) допінг-контроль – всі стадії та процеси від планування тестувань до остаточного розгляду апеляцій та застосування санкцій, з урахуванням усіх стадій та процесів між ними, зокрема, але не виключно: тестування, розслідування, надання інформації про місцезнаходження спортсменів, надання дозволів на терапевтичне використання, відбір допінг-проб та поведження з ними, їх лабораторний аналіз, обробка результатів, а також розслідування та провадження щодо порушення статусу в період відсторонення або тимчасового відсторонення;

8) допінг-проба (далі – проба) – будь-який біологічний матеріал, взятий з метою проведення допінг-контролю;

9) допінг у спорті – випадок порушення одного або кількох антидопінгових правил, зокрема:

наявність забороненої речовини або її метаболітів чи маркерів у допінг-пробі, відібраній у спортсмена;

використання або спроба використання спортсменом забороненої речовини чи забороненого методу;

призначення або спроба призначення спортсмену в будь-який час забороненої речовини чи забороненого методу, що заборонені у змагальному чи позазмагальному періоді;

призначення або спроба призначення спортсмену під час змагань забороненої речовини чи забороненого методу, що заборонені лише у змагальному періоді;

втручання або спроба втручання у процедуру допінг-контролю;

розповсюдження або спроба розповсюдження будь-якої забороненої речовини чи забороненого методу;

3

володіння забороненою речовиною або забороненим методом спортсменом чи допоміжним персоналом спортсмена за відсутності дозволу на терапевтичне використання;

співучасть чи спроба співучасті у порушенні антидопінгових правил;

ухилення від процесу відбору проб, відмова або неявка для відбору допінг-проби без поважних причин після оповіщення належним чином уповноваженою особою;

три випадки порушень вимог надання інформації протягом 12 місяців про своє місцезнаходження спортсменом, включеним до реєстраційного пулу тестування;

заборонена співпраця з допоміжним персоналом спортсмена, який відсторонений за порушення антидопінгових правил;

вчинення спортсменом чи іншою особою дій, спрямованих на перешкоджання здійсненню повідомлення або дії, спрямовані на дискредитацію, переслідування особи, яка інформує уповноважені органи про можливе порушення антидопінгових правил або недотримання вимог Всесвітнього антидопінгового кодексу, або вчинення будь-яких дій, спрямованих проти спортсмена чи іншої особи, яка повідомила про можливе порушення антидопінгових правил або невідповідність Всесвітньому антидопінговому кодексу;

10) допоміжний персонал спортсмена – тренер, наставник, менеджер, агент, працівник команди, офіційна особа, один із батьків, медичний або інший персонал, який обслуговує, лікує або співпрацює із спортсменом, який бере участь або готується до спортивних змагань;

11) Заборонений список – стандарт, передбачений Доповненням 1 до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

12) Міжнародний стандарт для лабораторій – стандарт, викладений у Додатку 2 до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті в його поточній редакції;

13) Міжнародний стандарт з терапевтичного використання – стандарт, передбачений Доповненням 2 до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;

14) Міжнародний стандарт з тестування та розслідувань – стандарт, викладений у Додатку 3 до Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті в його поточній редакції;

15) національна антидопінгова організація – організація, уповноважена і відповідальна за ухвалення та впровадження антидопінгових правил, управління відбором проб, управління та обробку результатів тестування, організацію слухань щодо порушення антидопінгових правил у своїй країні;

4

16) офіцер допінг-контролю – особа, яка пройшла відповідне навчання та уповноважена антидопінговою організацією на відбір проб відповідно до Міжнародного стандарту з тестування та розслідувань;

17) реєстраційний пул тестування – список спортсменів вищої категорії, що складається окремо на міжнародному рівні міжнародними спортивними федераціями та на національному рівні Національним антидопінговим центром, які підлягають цільовому тестуванню;

18) спортивні федерації (асоціації, спілки, об'єднання тощо) – громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, що діють відповідно до Закону України "Про фізичну культуру і спорт";

19) тестування – частина процесу допінг-контролю, що включає планування, відбір проб та поведження з ними, їх зберігання, а також транспортування до лабораторії.

Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Міжнародній конвенції про боротьбу з допінгом у спорті та Антидопінговій конвенції.

Стаття 2. Законодавство України про антидопінгову діяльність у спорті

1. Законодавство України про антидопінгову діяльність у спорті ґрунтується на Конституції України і складається з цього Закону, Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті, Антидопінгової конвенції, Додаткового протоколу до неї, Закону України "Про фізичну культуру і спорт" та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері антидопінгової діяльності у спорті.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються норми міжнародного договору.

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЯ АНТИДОПІНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 3. Антидопінгові правила

1. В Україні на національному рівні антидопінгові правила розробляються та затверджуються Національним антидопінговим центром і поширюються на спортивні федерації, їх членів та інших суб'єктів сфери фізичної культури і спорту. Зазначені правила мають відповідати Всесвітньому антидопінговому кодексу.

5

2. Спортсмени та допоміжний персонал спортсмена повинні прийняти антидопінгові правила як умову участі у змаганнях і зобов'язанні їх дотримуватися.

3. Антидопінгові правила є спортивними правилами, що визначають умови здійснення спортивної діяльності та спрямовані на реалізацію уніфікованих та гармонізованих принципів антидопінгової діяльності у всьому світі.

Стаття 4. Національний антидопінговий центр

1. Національною антидопінговою організацією в Україні є спеціалізована державна установа – Національний антидопінговий центр.

2. Фінансування діяльності Національного антидопінгового центру забезпечується за рахунок коштів державного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

3. Умови оплати праці працівників Національного антидопінгового центру визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Особливості діяльності Національного антидопінгового центру визначаються вимогами Всесвітнього антидопінгового кодексу, міжнародними стандартами Всесвітнього антидопінгового агентства та Положенням про Національний антидопінговий центр, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

5. Національний антидопінговий центр є неупередженим і незалежним від будь-яких третіх сторін у виконанні своїх завдань та незалежним у своїй діяльності, управлінні та ухваленні рішень.

6. Повноваження Національного антидопінгового центру поширюються на всіх спортсменів та допоміжний персонал спортсмена, які є громадянами України чи перебувають на території України на законних підставах.

Повноваження Національного антидопінгового центру поширюються також на всіх спортсменів та допоміжний персонал спортсмена, які беруть участь у будь-якій діяльності або будь-яких заходах, що організовуються, провадяться, скликаються чи уповноважуються організатором спортивного заходу, у тому числі якщо організатор спортивного заходу не пов'язаний із спортивною федерацією.

7. Національний антидопінговий центр:

1) розробляє та затверджує антидопінгові правила;

2) здійснює заходи із впровадження антидопінгових правил у спортивну діяльність;

6

3) забезпечує відповідність антидопінгової діяльності вимогам цього Закону, Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті, Антидопінгової конвенції та Додаткового протоколу до неї;

4) видає дозволи на терапевтичне використання заборонених речовин та методів відповідно до Міжнародного стандарту з терапевтичного використання;

5) співпрацює із заінтересованими національними або міжнародними організаціями, агентствами, а також іншими антидопінговими організаціями;

6) замовляє та отримує послуги, пов'язані з антидопінговою діяльністю, включаючи послуги, пов'язані з тестуванням, консультуванням та навчанням в Україні і за кордоном відповідно до законодавства;

7) залучає офіцерів допінг-контролю на постійній або договірній основі до відбору проб;

8) створює реєстраційні пули та розробляє план тестування спортсменів відповідно до Всесвітнього антидопінгового кодексу та Міжнародного стандарту з тестування та розслідувань;

9) затверджує вимоги до компетенцій, кваліфікації допінг-офіцерів, здійснює заходи з їх навчання, видає посвідчення та уповноважує допінг-офіцерів на проведення тестувань;

10) проводить обробку результатів, включаючи моніторинг результатів тестування та розслідування порушень антидопінгових правил;

11) планує, впроваджує, оцінює та перевіряє інформаційні та освітні програми із запобігання використанню допінгу у спорті;

12) взаємодіє з центральними органами виконавчої влади та іншими органами державної влади, Національним олімпійським комітетом України, спортивними федераціями, національними спортивними федераціями осіб з інвалідністю або їх спілками, що є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих, Спортивним комітетом України, фізичними та юридичними особами з метою сприяння обміну інформацією щодо запобігання застосуванню та поширенню допінгу у спорті;

13) укладає угоди, у тому числі на міжнародному рівні, за основними напрямками своєї діяльності з антидопінговими організаціями іноземних держав, міжнародними спортивними федераціями, іншими організаціями, що проводять тестування для цілей допінг-контролю, науково-дослідними інститутами, іншими установами та організаціями, якщо такі угоди не суперечать міжнародним зобов'язанням України;

14) здійснює міжнародне співробітництво в рамках укладених угод з антидопінговими організаціями;

15) розробляє та впроваджує внутрішні протоколи для поведження з інформацією щодо можливих порушень антидопінгових правил;

7

16) розслідує всі можливі випадки використання допінгу у спорті;

17) організовує роботу та забезпечує діяльність Наглядової ради Національного антидопінгового центру (далі – Наглядова рада), Дисциплінарної антидопінгової комісії, Комітету з терапевтичного використання та Номінаційного комітету;

18) здійснює фінансову діяльність, не заборонену законодавством;

19) здійснює інші повноваження, визначені Положенням про Національний антидопінговий центр.

8. Національний антидопінговий центр очолює директор, який за результатами конкурсу та за поданням Наглядової ради призначається на посаду керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, строком на п'ять років.

Строк повноважень директора Національного антидопінгового центру може бути продовжено керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, за поданням Наглядової ради ще на один п'ятирічний строк.

Директором Національного антидопінгового центру може бути громадянин України, який має вищу освіту, володіє державною мовою, має не менше п'яти років досвіду роботи на керівній посаді, володіє знаннями та професійним досвідом у сфері антидопінгової діяльності у спорті.

На посаду директора Національного антидопінгового центру не може бути призначена особа, яка:

1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

2) має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

3) притягалася на підставі обвинувального вироку суду, що набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного злочину або до якої протягом останнього року застосовувалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

4) позбавлена права відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

5) є спортсменом, який не припинив/зупинив спортивну діяльність, або тренером такого спортсмена;

6) визнана винною у порушенні антидопінгових правил за рішенням антидопінгової організації;

8

7) займає будь-яку посаду у спортивній федерації, входить до складу керівного органу спортивної федерації або її відокремленого підрозділу;

8) має реальний або потенційний конфлікт інтересів.

9. Рішення про проведення та умови проведення конкурсу на посаду директора Національного антидопінгового центру ухвалює Наглядова рада. Оголошення про проведення конкурсу публікується в засобах масової інформації не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсу.

Стаття 5. Наглядова рада

1. Нагляд за діяльністю Національного антидопінгового центру здійснює Наглядова рада, що є дорадчим органом та діє в межах повноважень, визначених цим Законом.

2. Наглядова рада:

1) обирає із свого складу на три роки голову, заступника голови та секретаря Наглядової ради, приймає рішення про припинення їхніх повноважень;

2) організовує проведення конкурсу на посаду директора Національного антидопінгового центру;

3) рекомендує центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, кандидатуру на посаду директора Національного антидопінгового центру;

4) затверджує щорічний звіт про діяльність Національного антидопінгового центру, забезпечує його оприлюднення;

5) затверджує склад Номінаційного комітету;

6) подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, інших центральних органів виконавчої влади, організаціям та установам у сфері фізичної культури і спорту пропозиції щодо напрямів розвитку антидопінгової діяльності у спорті.

3. Організаційною формою діяльності Наглядової ради є засідання, яке вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів. Рішення Наглядової ради ухвалюються більшістю голосів від її загального складу.

Стаття 6. Склад Наглядової ради

1. Наглядова рада складається з дев'яти членів, які є громадянами України, та формується в такому складі:

9

1) одна уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;

2) одна уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

3) одна уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

4) один народний депутат України, делегований комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання фізичної культури і спорту;

5) одна особа – спортсмен, який припинив/зупинив спортивну діяльність, за поданням Комісії атлетів Національного олімпійського комітету України;

- 6) одна особа, делегована Національною академією наук України;
- 7) одна особа, делегована Національним олімпійським комітетом України;
- 8) одна особа, делегована Спортивним комітетом України;
- 9) одна особа, делегована національними спортивними федераціями осіб з інвалідністю або їх спілками, що є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих.

2. Склад Наглядової ради та положення про Наглядову раду затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Строк повноважень члена Наглядової ради становить три роки. Одна і та сама особа може бути призначена членом Наглядової ради не більш як на три строки поспіль.

4. Суб'єкт, який делегував свого представника до Наглядової ради, має право відкликати його достроково у разі:

- 1) наявності письмової заяви представника про його бажання скласти повноваження члена Наглядової ради;
- 2) неможливості виконання обов'язків члена Наглядової ради за станом здоров'я;
- 3) звільнення із займаної посади в суб'єкті, який делегував свого представника.
5. До складу Наглядової ради не можуть входити особи, зазначені у пунктах 1–8 частини восьмої статті 4 цього Закону.

10

6. Повноваження члена Наглядової ради припиняються Кабінетом Міністрів України у разі:

- 1) закінчення строку, на який його затверджено або делеговано;
- 2) подання ним особисто заяви про складення повноважень;
- 3) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;
- 4) смерті;
- 5) виявлення обмежень, визначених частиною п'ятою або шостою цієї статті;
- 6) відкликання суб'єктом, який його делегував, відповідно до цього Закону.
7. Члени Наглядової ради повинні бути неупередженими та незалежними у прийнятті рішень і запобігати виникненню конфлікту інтересів. Члени Наглядової ради зобов'язані повідомляти письмово голову Наглядової ради про наявність у них будь-якого конфлікту інтересів перед кожним засіданням. Члени Наглядової ради також повинні утримуватися від втручання в операційну діяльність Національного антидопінгового центру.

Стаття 7. Державна політика у сфері антидопінгової діяльності у спорті

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, забезпечує спільно з заінтересованими центральними органами виконавчої влади, іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування здійснення державної політики щодо запобігання застосуванню та поширенню допінгу у спорті.
2. Державна політика у сфері антидопінгової діяльності у спорті передбачає:
- 1) дотримання положень Антидопінгової конвенції, Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті, принципів Всесвітнього антидопінгового кодексу;
- 2) заохочення всіх форм співпраці, спрямованих на забезпечення захисту спортсменів займатися спортивною діяльністю в умовах спорту, вільного від допінгу, та дотримання етичних принципів у спорті;
- 3) сприяння міжнародному співробітництву з іноземними державами і провідними організаціями у боротьбі із застосуванням і поширенням допінгу у спорті, зокрема співробітництву з Всесвітнім антидопінговим агентством, обміну інформацією та даними з антидопінговими організаціями;

11

- 4) сприяння взаємодії між центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування і антидопінговими організаціями у боротьбі із застосуванням і поширенням допінгу у спорті;
- 5) визнання рішень Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії, Спортивного арбітражного суду у дисциплінарних справах, пов'язаних із порушенням антидопінгових правил.
3. Повноваження центральних органів виконавчої влади та інших органів у сфері антидопінгової діяльності:
- 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;
- забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері антидопінгової діяльності;
- вживає заходів з метою дотримання антидопінгових правил спортивними федераціями і всіма членами національних збірних команд з видів спорту та іншими суб'єктами сфери фізичної культури і спорту;
- взаємодіє з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з питань антидопінгової діяльності;
- співпрацює з Радою Європи, ЮНЕСКО, Всесвітнім антидопінговим агентством та антидопінговими організаціями з питань антидопінгової діяльності;
- припиняє фінансову підтримку спортсмена і допоміжного персоналу спортсмена, відстороненого внаслідок порушення антидопінгових правил, на весь період відсторонення;
- частково або повністю припиняє фінансову чи іншу пов'язану із спортивною діяльністю підтримку спортивної федерації, іншого громадського об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, які визнані винними у порушенні антидопінгових правил;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я:
- вносить до кваліфікаційних характеристик професій працівників сфери охорони здоров'я положення щодо необхідності володіння знаннями у сфері антидопінгової діяльності;
- за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, забезпечує внесення певних заборонених речовин, зазначених у Забороненому списку, до переліку сильнодіючих лікарських засобів;
- 3) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки:

12

- забезпечує у закладах освіти виховну роботу, спрямовану на запобігання використанню допінгу;
- включає розділи, в яких висвітлено основні аспекти антидопінгової діяльності, до навчальних програм закладів загальної середньої та вищої освіти;
- вживає заходів з метою дотримання антидопінгових правил під час спортивної діяльності в закладах освіти;
- 4) Служба безпеки України та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку:

здійснюють у межах їх компетенції заходи із запобігання, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, пов'язаних із примусом до вживання чи використання речовин та методів, зазначених у Забороненому списку, злочинною діяльністю у сфері обігу допінгу та іншими протиправними діями, що безпосередньо створюють загрозу інтересам України;

інформують Національний антидопінговий центр про кримінальні провадження та провадження у справах про адміністративні правопорушення, в яких фігурують спортсмени або допоміжний персонал спортсменів та які пов'язані з незаконним обігом заборонених речовин.

4. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах компетенції, визначеної законами України:

- 1) включають питання антидопінгової діяльності до місцевих та регіональних програм розвитку фізичної культури і спорту;
- 2) вживають заходів, спрямованих на боротьбу із застосуванням і поширенням допінгу у спорті на місцевому рівні;
- 3) припиняють фінансову підтримку спортсмена і допоміжного персоналу спортсмена, відстороненого внаслідок порушення антидопінгових правил, на весь період відсторонення;
- 4) частково або повністю припиняють фінансову чи іншу пов'язану із спортивною діяльністю підтримку спортивної федерації, іншого громадського об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, які визнані винними у порушенні антидопінгових правил.

Стаття 8. Зобов'язання спортивних федерацій

1. Спортивні федерації відповідно до положень Антидопінгової конвенції, Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті, антидопінгових правил та принципів Всесвітнього антидопінгового кодексу:

13

- 1) визнають повноваження Національного антидопінгового центру та виконують ухвалені ним рішення;
- 2) дотримуються антидопінгових правил Національного антидопінгового центру;
- 3) виконують рішення Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії;
- 4) вживають заходів щодо дотримання спортсменами і допоміжним персоналом спортсменів етичних цінностей у спорті, роз'яснення їхніх прав та обов'язків відповідно до Антидопінгової конвенції, Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті;
- 5) співпрацюють із Національним антидопінговим центром щодо тестування та обробки результатів тестувань спортсменів;
- 6) сприяють антидопінговим організаціям у розслідуванні можливих порушень антидопінгових правил спортсменами, допоміжним персоналом спортсменів та посадовими особами;
- 7) сприяють антидопінговим організаціям у здійсненні контролю за належним виконанням рішень щодо санкцій, які застосовуються за порушення антидопінгових правил;
- 8) співпрацюють з Національним антидопінговим центром у сфері реалізації освітніх програм;
- 9) вживають заходів щодо створення умов для здійснення допінг-контролю під час організації змагань та навчально-тренувальних зборів відповідно до антидопінгових правил, Міжнародного стандарту з тестування та розслідувань і рекомендацій Всесвітнього антидопінгового агентства.

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОПІНГ-КОНТРОЛЮ

Стаття 9. Тестування та розслідування

1. Тестування та розслідування проводяться виключно з метою протидії застосуванню та поширенню допінгу у спорті та отримання доказів щодо дотримання або недотримання спортсменом або допоміжним персоналом спортсмена антидопінгового законодавства та антидопінгових правил.
2. Спортсмени, включені до будь-якого реєстраційного пулу тестування, зобов'язані надавати інформацію про місце свого перебування відповідно до Міжнародного стандарту з тестування та розслідувань.
3. Тестуванню підлягають всі спортсмени незалежно від віку, рівня майстерності, національності та місця перебування.

14

4. Тестування проводиться відповідно до Міжнародного стандарту з тестування та розслідувань.
5. Тестування спортсменів, які є громадянами України чи перебувають на території України на законних підставах, проводиться Національним антидопінговим центром або будь-якою антидопінговою організацією.
- Тестування спортсменів, які є громадянами України чи перебувають на території України на законних підставах, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, інших джерел, не заборонених законодавством.
6. Будь-який аналіз проб, відібраних Національним антидопінговим центром, повинен проводитися в лабораторіях, акредитованих або іншим чином затверджених Всесвітнім антидопінговим агентством.
7. Розслідування випадків можливого порушення антидопінгових правил проводиться Національним антидопінговим центром відповідно до антидопінгових правил.
8. Персональні дані, що використовуються Національним антидопінговим центром під час провадження антидопінгової діяльності, можуть передаватися іншим заінтересованим антидопінговим організаціям, у тому числі через системи передачі даних, виключно з дотриманням законодавства України у сфері захисту персональних даних та Міжнародного стандарту з захисту приватного життя та персональних даних Всесвітнього антидопінгового агентства.

Стаття 10. Номінаційний комітет

1. Для призначення членів Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії утворюється Номінаційний комітет.
2. Номінаційний комітет складається з п'яти членів, які є громадянами України, та формується в такому складі:
- 1) одна особа, делегована центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;
- 2) народний депутат України, делегований комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання щодо фізичної культури і спорту;
- 3) одна особа, делегована Національним олімпійським комітетом України;
- 4) одна особа, делегована Спортивним комітетом України;

15

5) одна особа, делегована національними спортивними федераціями осіб з інвалідністю або їх спілками, що є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих.

Члени Номінаційного комітету повинні бути незалежними від зазначених органів, зокрема, вони не можуть бути членами правління, працівниками, членами Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії, консультантами чи посадовими особами таких органів, Національного антидопінгового центру чи Кабінету Міністрів України.

У разі виникнення конфлікту інтересів або інших обставин, що викликають сумніви щодо неупередженості певного члена Номінаційного комітету під час розгляду конкретного випадку, він зобов'язаний діяти відповідно до закону.

3. Склад Номінаційного комітету затверджується Наглядовою радою.

4. Строк повноважень члена Номінаційного комітету становить три роки. Одна і та сама особа не може бути членом Номінаційного комітету більше ніж два строки поспіль.

5. Суб'єкт, який делегував свого представника до Номінаційного комітету, має право відкликати його достроково у разі:

- 1) наявності письмової заяви представника про його бажання скласти повноваження члена Номінаційного комітету;
- 2) неможливості виконання обов'язків члена Номінаційного комітету за станом здоров'я.
6. До складу Номінаційного комітету не можуть входити особи, зазначені у пунктах 1–8 частини восьмої статті 4 цього Закону.
7. Номінаційний комітет:

- 1) обирає із свого складу на два роки голову, заступника голови та секретаря Номінаційного комітету, приймає рішення про припинення їхніх повноважень;
- 2) проводить розгляд та оцінювання кандидатур до складу Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії;
- 3) призначає членів Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії.
8. Організаційною формою діяльності Номінаційного комітету є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні не менше двох третин його членів. Рішення Номінаційного комітету ухвалюються більшістю голосів від його загального складу.
9. Положення про Номінаційний комітет затверджується Національним антидопінговим центром.

16

10. Члени Номінаційного комітету також повинні утримуватися від втручання в операційну діяльність Національного антидопінгового центру.

Стаття 11. Дисциплінарна антидопінгова комісія та Апеляційна антидопінгова комісія

1. Для забезпечення права спортсмена або інших осіб, які підозрюються у вчиненні порушення антидопінгових правил, на неупереджене слухання Номінаційний комітет утворює незалежні та неупереджені Дисциплінарну антидопінгову комісію та Апеляційну антидопінгову комісію.
2. Дисциплінарна антидопінгова комісія та Апеляційна антидопінгова комісія складаються із шести осіб кожна.
3. Одна і та сама особа не може бути одночасно членом Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії.
4. Члени Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії мають бути громадянами України та відповідати таким критеріям:
- 1) є фахівцем у сфері медицини або спорту, або біології, або хімії, або юриспруденції;
- 2) бути здатним забезпечувати належне виконання завдань комісії;
- 3) мати бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, що підтверджується рекомендаційними листами від суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, визначених розділом II Закону України "Про фізичну культуру і спорт".
- До складу Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії не можуть входити особи, зазначені у пунктах 1–8 частини восьмої статті 4 цього Закону.
5. Члени Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії призначаються Номінаційним комітетом.
6. Строк повноважень члена Дисциплінарної антидопінгової комісії, члена Апеляційної антидопінгової комісії становить три роки. Одна і та сама особа не може бути членом Дисциплінарної антидопінгової комісії, членом Апеляційної антидопінгової комісії більше ніж два строки поспіль.
7. Організаційною формою діяльності Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні більше половини членів відповідної комісії. Рішення Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії ухвалюються більшістю голосів від загального складу відповідної комісії.

17

8. Члени Дисциплінарної антидопінгової комісії, члени Апеляційної антидопінгової комісії обирають із свого складу голову Дисциплінарної антидопінгової комісії та голову Апеляційної антидопінгової комісії відповідно.
9. Голова Дисциплінарної антидопінгової комісії, голова Апеляційної антидопінгової комісії призначає голову та двох членів до складу колегії з розгляду кожної окремої справи.
10. До складу колегії з розгляду справи повинна входити хоча б одна особа, яка має вищу освіту за спеціальностями "Правознавство", "Міжнародне право" та досвід роботи за спеціальністю не менше трьох років.
11. Після призначення до складу колегії з розгляду справи призначений член підписує декларацію про відсутність відомих йому фактів чи обставин, що можуть поставити під сумнів його неупередженість. У разі якщо такі факти або обставини виникають під час розгляду справи, відповідний член колегії негайно повідомляє про це голову Дисциплінарної антидопінгової комісії, голову Апеляційної антидопінгової комісії.
12. Слухання колегії з розгляду справи є публічним, якщо цього вимагає спортсмен або інша особа, а також якщо цього вимагає антидопінгова організація, а спортсмен або інша особа не заперечують проти публічного слухання. В інших випадках слухання колегії з розгляду справи є закритим.
13. Організаційною формою діяльності колегії є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні всі члени колегії. Рішення колегії ухвалюються більшістю голосів від її загального складу.
14. Колегія може прийняти рішення про оприлюднення своїх рішень, якщо вона вважає це за доцільне, з огляду на обставини справи. Оприлюднення рішень колегії має відповідати вимогам Всесвітнього антидопінгового кодексу та законодавства України у сфері захисту персональних даних.
15. У разі виникнення конфлікту інтересів або інших обставин, що викликають сумніви щодо неупередженості члена колегії під час розгляду конкретної справи, він зобов'язаний діяти відповідно до закону.
16. Колегія повинна приймати рішення відповідно до антидопінгових правил.

Стаття 12. Комітет з терапевтичного використання

1. Для розгляду питань, пов'язаних із терапевтичним використанням заборонених речовин та заборонених методів, опрацюванням запитів та наданням дозволів на терапевтичне використання, Національний антидопінговий центр утворює Комітет з терапевтичного використання Національного антидопінгового центру (далі – Комітет), до складу якого

входять п'ять фахівців у галузі знань охорони здоров'я з досвідом діагностики та лікування спортсменів, а також мають глибокі знання в галузі клінічної, спортивної та практичної медицини, які є громадянами України. У разі якщо розгляд поданого спортсменом запиту на отримання дозволу на терапевтичне використання вимагає спеціальних знань експерта у відповідній галузі або спеціальності через об'єктивний стан здоров'я спортсмена, Комітет може залучити до розгляду такого запиту відповідного фахівця.

2. Персональний склад Комітету затверджується Національним антидопінговим центром. Членами Комітету можуть бути особи, які не мають реального або потенційного конфлікту інтересів.

3. Члени Комітету повинні не розголошувати інформацію, що стала їм відома у зв'язку з членством у Комітеті, не надавати її третім особам, використовувати таку інформацію виключно з метою виконання обов'язків та функцій відповідно до вимог цього Закону з дотриманням Закону України "Про захист персональних даних".

4. Організаційною формою діяльності Комітету є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні дві третини від його загального складу. Рішення Комітету ухвалюються більшістю голосів від його загального складу.

Стаття 13. Дослідження

1. Національний антидопінговий центр може проводити соціологічні дослідження, дослідження щодо запобігання вживанню допінгу, щодо поведінкових та соціальних аспектів, наслідків використання допінгу для здоров'я, а також з метою розроблення науково обґрунтованих програм фізіологічної та психологічної підготовки спортсменів.

2. Дослідження має відповідати визначенням міжнародним етичним нормам та не допускати введення спортсменам заборонених речовин чи застосування заборонених методів, проводитися лише з належними заходами, спрямованими на запобігання неправильному використанню антидопінгових досліджень та застосуванню допінгу.

3. Про результати проведених антидопінгових досліджень Національний антидопінговий центр інформує Всесвітнє антидопінгове агентство.

Стаття 14. Умови та порядок організації допінг-контролю

1. Умови та порядок організації допінг-контролю визначаються цим Законом та антидопінговими правилами.

2. Особи, які беруть участь в організації та проведенні допінг-контролю, повинні вживати заходів для недопущення виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів, діяти відповідно до антидопінгових правил, у тому числі не розголошувати інформацію, що стала їм відома під час підготовки, організації та проведення допінг-контролю, якщо тільки надання такої інформації не вимагається законом або рішенням суду.

Розділ IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АНТИДОПІНГОВИХ ПРАВИЛ

Стаття 15. Порухення антидопінгових правил, порядок їх застосування

1. Факти порушення антидопінгових правил, виявлені Національним антидопінговим центром або іншою антидопінговою організацією, розглядаються Національним антидопінговим центром або зазначеною антидопінговою організацією відповідно до антидопінгових правил.

2. Відповідальність за порушення антидопінгових правил, порядок їх застосування визначаються згідно із антидопінговими правилами.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, але не раніше набрання чинності Законом України "Про внесення зміни до статті 52 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" щодо діяльності Національної лабораторії антидопінгового контролю".

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про антидопінговий контроль у спорті" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 11, ст. 102; 2018 р., № 46, ст. 371; 2020 р., № 38, ст. 279, № 47, ст. 408).

3. Кабінету Міністрів України:

1) протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) під час підготовки проекту Державного бюджету України на відповідний рік передбачати видатки для функціонування Національного антидопінгового центру;

3) поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону у 2022 році та наступних роках.

Президент України

м. Київ
26 січня 2022 року
№ 2011-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 52 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" щодо діяльності Національної лабораторії антидопінгового контролю

Верховна Рада України постановляє:

І. Статтю 52 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 7, ст. 50) викласти в такій редакції:

"Стаття 52. Антидопінгова діяльність у сфері фізичної культури і спорту

Антидопінгова діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до закону та міжнародних договорів України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, утворює та забезпечує діяльність державної установи "Національна лабораторія антидопінгового контролю" (далі – Національна лабораторія), що відповідає вимогам для акредитації Всесвітнього антидопінгового агентства відповідно до Міжнародного стандарту для лабораторій, включаючи операційну та адміністративну незалежність Національної лабораторії, визначеного Міжнародною конвенцією про боротьбу з допінгом у спорті.

Основними завданнями Національної лабораторії є:

реалізація програм наукових досліджень і розробок, що використовуються або можуть використовуватися для цілей запобігання допінгу у спорті, а також у галузях аналітичної біохімії та фармакології з метою кращого розуміння впливу різних лікарських засобів на людський організм та їх наслідків для спортивних результатів;

опублікування нових даних, отриманих під час проведення наукових досліджень.

Національну лабораторію очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, на підставі подання наглядової ради.

Директором Національної лабораторії може бути громадянин України, який має вищу освіту, володіє державною мовою, має не менше п'яти років досвіду роботи на керівній посаді, володіє знаннями та професійним досвідом щодо боротьби з допінгом у спорті.

На посаду директора не може бути призначена особа, яка

за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена; має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

притягалася на підставі обвинувального вироку, який набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного злочину або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

позбавлена права відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

є спортсменом, спортивна кар'єра якого не припинена/зупинена, або тренером такого спортсмена, або особою, яка має інший реальний чи потенційний конфлікт інтересів;

за рішенням антидопінгової організації визнана винною у порушенні антидопінгових правил;

займає будь-яку посаду в спортивній федерації, входить до складу керівного органу спортивної федерації або її відокремленого підрозділу; має реальний або потенційний конфлікт інтересів.

Особливості діяльності та умови оплати праці працівників Національної лабораторії визначаються Кабінетом Міністрів України.

Фінансування Національної лабораторії здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

Нагляд за діяльністю Національної лабораторії здійснює наглядова рада, яка є дорадчим органом та діє в межах повноважень, визначених цим Законом.

Наглядова рада:

обирає із свого складу голову, заступника голови та секретаря наглядової ради, приймає рішення про припинення їхніх повноважень;

організовує проведення конкурсу на посаду директора Національної лабораторії;

подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, кандидатуру на посаду директора Національної лабораторії;

подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, рішення про дострокове припинення повноважень директора Національної лабораторії;

щороку затверджує звіт про діяльність Національної лабораторії.

Організаційною формою діяльності наглядової ради є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні дві третини її членів. Рішення наглядової ради ухвалюються більшістю голосів від її загального складу.

Наглядова рада формується Кабінетом Міністрів України у складі п'яти осіб:

особа – за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого віднесені питання фізичної культури і спорту;

представник сфери фізичної культури і спорту – за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;

професіонал у сфері ендокринології, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері – за поданням Національної академії медичних наук України;

професіонал у сфері фізіології людини або біохімії, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері – за поданням Національної академії наук України;

професіонал у сфері аналітичної хімії, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері – за поданням Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Положення про наглядову раду затверджується Кабінетом Міністрів України.

Строк повноважень члена наглядової ради становить п'ять років. Одна і та сама особа не може бути призначена членом Наглядової ради більш як два строки поспіль.

Членом наглядової ради не може бути особа, яка:

за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

притягалася на підставі обвинувального вироку, який набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного злочину або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

позбавлена права відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

є спортсменом, спортивна кар'єра якого не припинена/зупинена, або тренером такого спортсмена, або особою, яка має інший реальний чи потенційний конфлікт інтересів;

за рішенням Дисциплінарної антидопінгової комісії або Апеляційної антидопінгової комісії є винною у порушенні антидопінгових правил;

займає будь-яку посаду в спортивній федерації, входить до складу керівного органу спортивної федерації або її відокремленого підрозділу.

Повноваження члена наглядової ради припиняються Кабінетом Міністрів України у разі:

закінчення строку його повноважень;

подання ним особистої заяви про складення повноважень;

набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно нього;

припинення ним громадянства України;

визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;

смерті;

виявлення обмежень, визначених цією статтею;

відкликання суб'єктом подання.

Член наглядової ради може бути відкликаний суб'єктом подання у разі:

подання ним особистої заяви про складення повноважень;

неможливості виконання обов'язків члена наглядової ради за станом здоров'я;

припинення професійної діяльності у відповідній сфері.

Член наглядової ради повинен бути неупередженим та незалежним у прийнятті рішень, запобігати виникненню конфлікту інтересів. Член наглядової ради зобов'язаний перед засіданням письмово повідомити голові наглядової ради про наявність у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

3) при формуванні проектів Державного бюджету України на 2022 рік та наступні роки передбачати видатки на закупівлю обладнання для Національної лабораторії антидопінгового контролю;

4) до 1 січня 2023 року забезпечити Національну лабораторію антидопінгового контролю приміщенням, що відповідає Міжнародному стандарту для лабораторій, визначеному Міжнародною конвенцією про боротьбу з допінгом у спорті.

Президент України

м. Київ
26 січня 2022 року
№ 2012-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу про право, що застосовується до зобов'язань про утримання

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати Протокол про право, що застосовується до зобов'язань про утримання, учинений 23 листопада 2007 року у м. Гаазі (додається), який набирає чинності для України у перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного строку після передачі на зберігання її ратифікаційної грамоти.

Президент України

м. Київ
1 липня 2022 року
№ 2339-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Дещо про нашу войовничу сусідку

Читання давніх текстів сьогоднішніми очима

НОТАТКИ НЕБАЙДУЖОГО

— О, американець!.. — тихо вигукнув я, побачивши на книжковій розкладці два томики Джона Ріда. Сталося це десь за рік до нашої Незалежності. Удома наспіх перегорнув сторінки, переконався, що це такі саме той письменник, який брав участь у Жовтневому перевороті в Росії 1917 року і по гарячих слідах створив «Десять днів, що потрясли світ». Але на час того книжкового придбання в наших краях відбувалися такі значущі події, що довелося відкласти його читання на пізніше.

Відтоді минуло півжиття. В лютому цього року Росія уже вкотре напала на Україну, почала загрожувати загарбанням столиці. Багато киян, рятуючись, сипонули у західному напрямку. Я ж, сподіваючись на наших вояків, зайнявся власною бібліотекою. Перебираючи книжки, натрапив на перший том згаданого американця і нарешті зацікавився: а що він пише у своїх «Десяти днях...»?

Підступ до теми

Початкові глави видалися не надто цікавими. Але відчув, що далі моє терпіння може бути винагороджене — і не помилюся. Публіцист щедро цитував документи перевороту, зрідка припускався неточностей, тоді пильний московський редактор щоразу робив зноски, повідомляючи читачів, що насправді було трішечки не так. Тож твір американця в моїх очах набував якостей документа.

Тепер, коли нахабна Раша вже вісім років терзає державу Україну, вкотре прагнучи її поневолити, коли з київських околиць доносяться звуки вибухів, мені, старому, залишається єдина можливість: заглиблюватись у розповідь молодого американця про деталі перевороту і, можливо, стежити за тим, як автор, не бажаючи того, кидає промінчики світла на нечисту мету ду більшовиків під час здобування ними влади.

Час тоді був, як і нині, надто тяжкий. Перша світова війна тривала, солдати російської армії повставали проти нелюдських умов перебування місяцями в окопах, де відгодовували вошув, хоч самі нерідко голодували. Тож коли у Смольному палаці — розбійницькому кодлі більшовицького повстання — наближався початок Другого Всеросійського з'їзду Рад, солдати прагнули швидкого завершення розпронещасної війни, а керівництво більшовиків мудрувало ще й над тим, як би зробити солдатів борцями за владу Рад, тобто своїми вірними прибічниками.

Як більшовики брали владу

У книзі я не знайшов сконцентрованої картини того моменту, коли влада в Петрограді опинилась у руках більшовиків. Тому змушений ці кілька рядків узяти з іншого джерела. «В. І. Ленін наполягав на тому, щоб почати збройне повстання в Петрограді до відкриття 2-го Всеросійського з'їзду Рад, яке мало відбутися 25 жовтня (7 листопада). 24 жовтня (6 листопада) робітничі загони Червоної гвардії, революційні солдати і моряки на заклик більшовицької партії перейшли в Петрограді в наступ. ВРАНЦІ (моє підкреслення. — **Б. С.**) 25 жовтня (7

листопада) Військово-революційний комітет опублікував написану В. І. Леніним відозву «До громадян Росії», в якій повідомлялося про повалення Тимчасового уряду... (УРЕ 17 т., 128 стор.).

У цій відозві є рядки, котрі цитую за твором Д. Ріда, 291-ша стор.: «Другий Всеросійський з'їзд Рад надав більшість партії більшовиків. Тільки уряд, створений цією партією, є тому Радянським урядом... ми оголошуємо, що як партія більшості на Другому Всеросійському з'їзді Рад, ми маємо право і зобов'язані перед народом створити уряд...»

Проте читаймо УРЕ далі: «25 жовтня (7 листопада) о 10 годині 45 хвилині ВЕЧОРА (моє підкреслення. — **Б. С.**) в Смольному відкрився 2-й Всеросійський з'їзд Рад... З'їзд проголосив установа Радянської влади, прийняв Декрет про мир, Декрет про землю, створив перший Радянський уряд — Раду Народних Комісарів, на чолі з В. І. Леніним».

Отже, виходить, що відозву за підсумками з'їзду виголошено вранці, а сам з'їзд розпочався того ж дня аж пізно ввечері! Явна нестиковка! Це що, вождь пролетаріату був настільки переконаний у перемозі більшовиків, що своєю відозвою випередив (чи геніально передбачив?) рішення самого з'їзду?

А дешиця зі «Звернення до народів та урядів усіх воюючих країн», ухваленого з'їздом, викликала інтерес з іншого приводу. У ньому, крім полум'яних закликів укласти мирну угоду без репарацій і контрибуцій, є й такі надто цікаві особливі для тодішніх українців рядки (Д. Рід, 148-ма стор.). «Если какая бы то ни было нация удерживается в границах данного государства насильем (далі йде довгий перелік застережень, за яких можливе згадане визначення. — **Б. С.**), то присоединение ее является аннексией, т. е. захватом и насильем».

Українцям, котрі тоді прагнули незалежності й землі, та й тепер прагнуть визволення від зухвалих московських орд, таке міркування видається цілком слушним. Нині про авторів цього звернення можна сказати хіба що таке: маючи поряд із собою жвавих політичних супротивників, більшовики вдавалися до будь-яких словесних принада, здатних поставити народ при своєму боці, і вже з його допомогою, випередивши опонентів з інших партій, нарешті доскочити омріяної влади.

Тема самостійності та незалежності націй незабаром знайшла продовження. Виконуючи волю першого і другого з'їздів Рад (червень і жовтень 1917 року), Рада Народних Комісарів ухвалила Декларацію прав народів Росії (Д. Рід, 276—277-ма стор.), в якій «поклала в основу своєї діяльності... такі начала, головні з них: «Рівність і суверенність народів Росії; право народів Росії на вільне самовизначення аж до відділення і утворення самостійної держави...»

Декларацію підписали Народний Комісар з прав Національностей Йосип Джугашвілі-Сталін; Голова Ради Народних Комісарів В. Ульянов (Ленін).

Цей документ сколихнув Україну. У творі Д. Ріда повідомляється: «Центральна Рада в Києві негайно оголосила Україну

самостійною республікою». Далі йде уточнення: «Усі ці «уряди» і «рухи» (бо згадувалися ще й фінський уряд, незалежні «уряди» в Сибіру й на Кавказі, поляки. — **Б. С.**) відзначалися двома спільними характерними рисами: ними керували класи маєтних, і вони боялися і не навиділи більшовиків...» Це уточнення очевидно належить авторові книги, тож сподіватися від нього справедливості в національному питанні не доводиться.

Владу взяли, але покерувати не виходить

Дізнавшись про перемогу більшовиків на з'їзді Рад, застрайкували державні службовці, закрилися міністерства та банки. Солідарними з ними виявилися також армійські комітети й вище командування (можливо, застрайкували саме тому, що помітили «нечисті» діяння більшовиків? — **Б. С.**). У Петрограді закінчувався хліб, голодна армія доїдала останні сухарі.

Захопивши владу, більшовики ніяк не могли фактично вступити у володіння нею. Смольний був знесилений.

«З кожним днем, — писала газета «Новая жизнь», — уряд Народних Комісарів заплутується все більше й більше в проклятій прозі щодення. Так легко захопивши владу, більшовики ніяк не можуть увійти фактично у володіння нею» (Д. Рід, 281-ша стор.).

Наростала опозиція політиці Леніна. Більшовик Ларін заявив: час кінчати з більшовицьким терором. Необхідно пом'якшити заходи, яких вжити проти свободи преси. Якщо преса не закликає до погромів та заколотів, вона має бути вільною. Троцький не погодився: «Перемога над ворогом ще не завершилася, — казав він (287-ма стор.); а газети є зброєю в їхніх руках. За таких умов закриття газет є цілковито законним заходом самозахисту...» Ленін підтвердив: «...Скасовувати репресивні заходи по відношенню до преси неможливо» (288-ма стор.). Резолюція Леніна та лівих есерів не набрала потрібної кількості голосів. А ми, люди ХХІ століття, додамо: колішки від цієї поразки советські люди відчували і через тридцять, і через сімдесят літ. Адже партійно-радянська та всяка інша преса в СРСР постійно перебувала під пильним наглядом більшовицьких церберів. Але Д. Рід цього вже не міг знати.

Більшовики не хотіли далі терпіти невідлеглості міністерств та армійського командування. Військово-революційний комітет востане попередив контрреволюційних чиновників, обізвав їх небезпечними злочинцями, які саботують і не дають можливості налагодити економічне життя в країні. «На випадок найменшого

спротиву або протидії... до них будуть вжиті заходи, суворість яких відповідатиме розмірам здійсненого ними злочину» (298-ма стор.). Страйкарі зрозуміли, що в більшовиків важка рука.

Тим часом ВРК розпустив Комітет порятунку, видав постанову про переобрання петроградської міської думи... Але ще діяли центри небезпечної опозиції, в т. ч. й Українська «республіка». Київський уряд гуртував навколо себе надійні військові частини і намагався знищувати більшовизм. А також вів потаємні перемовини з німцями (301-ша стор.).

У Могилеві зібрався старий ЦВК — «помірно»-соціалістичні вожді та реакційне офіцерство. Вони не визнавали Раднарком. Через те, що уряди воюючих держав не зреагували на декрет про мир, в якому з'їзд Рад пропонував загальне перемир'я, Раднарком зажадав від генерала Духоніна, аби він звернувся до військових властей ворожих армій з пропозицією негайного припинення військових дій задля створення умов щодо мирних переговорів. Генерал відповів непокірно, за що його змістили з посади, а солдати моголівського гарнізону його розтерзали (306-та стор.).

Після цього страйки припинилися, чиновники стали під прапори нової держави. «Єдина причина велетенського успіху більшовиків полягає в тому, що вони здійснили глибокі й прості прагнення найширших верств населення...» — бадьоро підсумував Троцький (307-ма стор.).

Приборкання селян

У Смольному розуміли, що в аграрній Росії без надійної підтримки селян вони довго не протримаються. Тому їм конче треба було зробити хліборобів прихильниками більшовицької влади. Оприлюднивши декрет про землю, новий Центральний Виконавчий комітет оголосив про скликання Всеросійського селянського з'їзду, розробив правила, за якими селяни мають діяти, аби одержати земельні наділи (309-та стор.).

23 листопада в Петрограді зібралось приблизно чотириста делегатів. Два дні точилися суперечки представників різних партій. Третього дня на трибуні з'явився Ленін. Його не хотіли слухати. Тоді він сказав: «Ми, більшовики, є партією пролетаріату, — так само й селянського пролетаріату, як і пролетаріату промислового. Ми, більшовики, стоїмо за Ради, — так само за селянські Ради, як і за Ради робітників і солдатів...» — і вже цим прихилив до себе частину депутатів (313-та стор.).

27 листопада відбулися дебати із земельного питання. Цього разу Леніна слухали з великою увагою: «У Росії, — сказав він, — приватна власність на землю є основою величезного гноблення, і конфіскація землі селянами є одним з найважливіших кроків нашої революції... Ми ухвалили Правила для земельних комітетів...», бо хотіли виконати волю народу» (317—318-та стор.).

Далі Ленін оголосив резолюцію більшовиків: «Селянський з'їзд цілковито й усебічно підтримує закон (декрет) про землю...», виданий більшовиками...

Однорідці Леніна і Троцького не могли завершити роботу з'їзду без

власної «вистави». Коли програму з'їзду вичерпали, оголосили початок надзвичайного засідання. Старійшина лівих есерів Натансон урочисто прозвітував про «шлюбну спілку» селянських і робітничо-солдатських Рад. Робітники, солдати і матроси виходили до трибуни і вітали делегатів з великим святом єднання робітників і селян. Ці урочистості тривали й у Смольному. Троцький виголосив: «Ласкаво просимо, товариші селяни! Ви приходите сюди не як гості, а як господарі цього будинку, в якому б'ється серце російської революції! Віднині російська земля знає лише одного господаря — товариство робітників, солдатів і селян...» (325-та стор.). Зуби більшовики показали дещо пізніше.

Ленін—«вішалъник»

Влада більшовиків міцнішала, тож і поведінка ставала дедалі зухвалишою. 11 серпня 1918 року Ленін у листі до пензенських комуністів повчає й командує: «Повесить (непрерменно повесить, дабы народ видел) не меньше ста заведомых кулаков, багатеев-кровопийц...» — і так далі в тому ж дусі («Комсомольская правда»). 1992, 12 лютого. І це писав правник за освітою!.. Цього факту Д. Рід міг і не знати.

Приставши на якесь рішення, Ленін намагався швидко перетворити його в життя. Після цього керівника більшовиків часто додали сумніви, і він прагнув якось поправити становище. Так, до 1917 року він виступав проти розподілу землі між селянами, а в сімнадцятому зрозумів, що есери мають рацію, тож прихилив їхню програму і цим здобув підтримку більшовикам від селян. 1920-го Ленін вбачав «фактичний початок комунізму», але наступного року зрозумів, що надто поспішив, і пішов на часткову реставрацію капіталізму, розпочавши НЕП... І в національному питанні він теж хитався між асиміляцією національних меншин і конфедерацією советських нацутворень з правом розвитку нацкультури і кадрів, але за обов'язкового збереження єдиної держави (Енциклопедія українознавства, т. 4, 1283-я стор.).

Прості люди вірили комуністичному базіканню. Проте з часом виявилося, що їх ошукали. Партійно-державна репресивна номенклатура намагалася кістлявою рукою голоду приборкати очолювані духovenством селянські маси... У березні 1922 року Ленін писав Молотову: «Саме тепер і лише тепер... чим більшу кількість представників реакційної буржуазії і реакційного духовенства нам удасться з цього приводу (поки селянство не оговталось. — **Б. С.**) розстріляти, тим краще» (Літопис нескореної України, Т. 1, 9-та стор.).

Як бачимо, бурхливі роки перевороту начебто zostалися позаду, проте Ленін від бажання вішати й розстрілювати все ще не відмовлявся. Це ж стосувалося і його ставлення до України. Ленін спочатку підтримував Центральну Раду, визнав УНР незалежною державою, але, похитавшись у сумнівах, зрештою оголосив війну, і збройною силою армії РСФСР завоював Україну (ЕУ, т. 4, 1284-та стор.). Чи не завдяки цій властивості характеру диктатури Леніна була м'якша від диктатури Сталіна, якого сумніви не турбували.

Борис СИДОРЕНКО,
заслужений журналіст України.

Закінчення
див. на сайті
www.golos.com.ua

У НОМЕР

Польовою дорогою опікується агрофірма

Упродовж багатьох років водії на Дубенщині користуються трасою, яка бере початок від повороту в село Зоряне і полями-ланами пролягає до Ярославичів. Причому ця транспортна артерія постійно під господарською опікою ПП «Агро-Експрес-Сервіс»: її вчасно і невідноразово грейдуювали, а, крім того, ще й вимостили щебенем. Тому цей польовий шлях становить серйозну конкуренцію шосейці, яка веде з Городниці до Ярославичів.

Неодноразово користувався цією польовою дорогою. Зізнаюся, що прикметник «польова» навіть можна було б прибрати з цього словосполучення, бо чимало не польових, а з «твердим покриттям» значно у занедбанішому стані, а поїздки деякими з них можна прирівняти до громадянського подвигу.

Нині країна у стані війни, і малоюмовірно, що найближчим часом будівництво доріг та їх ремонт будуть у пріоритеті керівництва держави. Десь, звісно, щось робитиметься, десь влада на місцях докладе зусиль для «вирівнювання» вулиць і доріг. Вважаю, що в нинішніх умовах такі якісні ґрунтові дороги, як через поле на Ярославичі, — бодай і тимчасові, але надійні, економічні та зручні для користування. Доживемо до кращих часів — збудуємо якісніші і комфортніші.

Віталій ТАРАСЮК.

Млинів
Рівненської області.

Сімнадцять років переховувався від тюрми

У Рівненському районі поліцейські викрили зловмисника, який майже 17 років переховувався від відбування покарання. Адже ще в листопаді 2002-го, вночі, застосовуючи насильство, небезпечно для життя і здоров'я потерпілого, завдав тілесних ушкоджень жителю обласного центру та став вимагати гроші.

Після розгляду справи у Рівненському міському суді зловмисникові було призначене покарання за частиною 3 статті 189 КК України — позбавлення волі строком на п'ять років. Вирок набрав законної сили у листопаді 2005 року.

Відтоді засуджений переховувався від відбування покарання.

Марія ЮСТИЦЬКА,
начальник відділу комунікацій
поліції Рівненської області.

Соціальний хліб продаватимуть за символічну ціну

На Сумщині реалізують ініціативу «Соціальний хліб». Її мета — забезпечити найважливішим харчовим продуктом найменш захищені категорії населення, котрі через війну потрапили у скрутне становище. Передусім це внутрішньо переміщені особи. Проект впроваджується за підтримки Всесвітньої продовольчої програми ООН. Цими днями із її представниками зустрілися посадовці обласної військової адміністрації.

Випікання та реалізація соціального хліба відбуватимуться за схемою, яка враховує інтереси всіх учасників ланцюжка: виробників, продавців і споживачів. Ніхто з них не має залишитися у накладі. Благодійники забезпечать пекарів безплатною сировиною — борошном та іншими інгредієнтами, які не враховуватимуться при ціноутворенні. Покупці оплачуватимуть лише виробничі та логістичні витрати. Завдяки цьому «соціальна паляниця», як очікується, коштуватиме приблизно 6 грн.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сьогодні дощі з грозами очікуються на півночі та сході України, на решті території — хмарно з проясненнями, без опадів. Температура повітря вдень 26—28 градусів тепла, у північних областях — 20—22. Вночі 13—15 з позначкою плюс. Вітер північно-західний, 5—10 м/с

ЖИТТЯ В ОКУПАЦІЇ

Стареньких у черги заганяють

Життя в окупованому Херсоні перетворилося на суцільне ходіння по муках для стареньких. Перші три місяці після захоплення рідного міста військами РФ вони потерпали від нестачі ліків, адже аптеки зачинилися й підвозу не було. Тепер ліки, хоч дорогі та сумнівної якості, підприємці завозять з Криму, але їх нема за що купувати. Бо єдиним джерелом доходу для більшості людей похилого віку залишалися їхні пенсії, які майже 70 тисяч мешканців облцентру отримували через відділення «Укрпошти». Готівку у гривнях туди перестали завозити ще з весни, а з 1 липня вони взагалі зачинилися. Окупанти запропонували отримувати російські пенсії, і тисячі городян від безвиході готові на це погодитися. Та процедура «роздачі благ від кремля» також виявляється настільки обтяжливою, що швидше нагадує знущання.

— Аби отримувати пенсії від РФ, треба поміняти українське пенсійне посвідчення на російське. Це можна зробити в захопленому окупантами офісі Головного управління Пенсійного фонду України на вулиці 28-ї Армії, що в Дніпровському районі. Але, приїхавши туди, я просто вжахнувся: у черзі перед входом — сотні! Відстоявши цю чергу у спеку просто неба і ризикуючи отримати тепловий удар, ти в той день жодних документів не отримувеш. А тільки папірець із датою, коли тебе можуть прийняти. Тобто прийом можуть призначити через день, а то й тиждень. Та нове пенсійне посвідчення — далеко не все. Виявляється, тобі ще необхідно оформити картку якогось російського банку, і на той рахунок переказуватимуть гроші. А його відділення розташоване у зовсім іншому районі міста, там теж скажені черги з таких самих, як я. Не знаю, скільки часу ще потрібно, аби отримати хоч якісь гроші на життя від тих «асвабадітелів». Знаю одне: здоров'я та біганина в мене забере чимало. А його й так залишилося небагато, — переповідає свою епопею херсонський пенсіонер Володимир Тимофійович (прізвище з відомих причин не називаємо).

Звісно, самі росіяни оформленням пенсій та банківських карток для жителів окупованого міста не займаються — для цього погрозами та тиском рекрутують колишніх працівників бюджетних та фінансових установ, а ще запрошують людей з вулиці. Причому в буквальному сенсі слова: ті, хто стоїть у довжелезних чергах, неодноразово були свідками, як службовці просто з ганку викрикують: «Хто прийшов на роботу влаштовуватися?». І з розпитувань зрозуміло, що до майбутніх «фахівців» нині вимога одна — знати комп'ютер на рівні побутового користувача. Освіта, елементарна грамотність, досвід роботи за фахом — то все стало зайвим.

Хоча не можна сказати, що такий кадровий підхід стосується тільки банків чи пенсійних установ. Для окупаційної «влади» він став звичним: на управлінські посади беруть двірників, охоронців, блогерів або «виписують» службовців (також далеко не генії менталітету) безпосередньо з росії. Тож і не дивно, що ті службовці не можуть дати ради чергам, до яких стареньких загнали, по суті, з примусу.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Українець Андрій Баришполець — кандидат у президенти ФІДЕ

Шахи. Майже 27 років Міжнародною шаховою федерацією (ФІДЕ) керують росіяни, які перетворили гру на ще одне продовження ганебної політики кремля в різноманітних сферах. І от зажеврила надія, що ситуація може змінитися. Наступний конгрес ФІДЕ відбудеться цьогогоріч із 31 липня до 9 серпня в індійському місті Ченнаї. На засіданні Генеральної асамблеї представники понад 180 країн визначать, хто стане новим президентом федерації. Вибори проведуть 7—8 серпня.

Серед претендентів на цей високий пост значиться український шахіст Андрій Баришполець (**на знімку**). Окрім нього Виборча комісія затвердила кандидатами чинного президента організації аркадія дворковича (росія), Іналбека Шеріпова (Бельгія) та Башара Куатлі (Франція).

Заявка кандидата має бути підтримана щонайменше п'ятьма федераціями шахів із чотирьох різних континентів. Зокрема заявку Баришпольця підтримали Нова Зеландія, Литва, Англія, Південний Судан, Нідерланди, Кюрасао та Норвегія.

Як пояснив своє рішення український шахіст?

«Репутація ФІДЕ — головна причина того, що організація зазнає систематичних невдач у цьому напрямі, і їй потрібна підтримка з боку авторитарних урядів.

Двадцять три роки президентства Кірсана Ілюмжинова сформували імідж ФІДЕ як службовця політичних інтересів, корумпованої та погано фінансованої організації.

І хоча нинішній команді вдалося зробити управління ФІДЕ прозорим і відкритим, політична та фінансова залежність федерації від російської влади більш ніж очевидна.

Шаховий світ і я особисто чекав на гідного кандидата, котрий представлятиме інтереси шахів, а не свої власні. Бажаючи виправити репутацію ФІДЕ, я висунув свою кандидатуру на пост президента.

Мої принципи: нетерпимість до корупції у будь-яких формах, ФІДЕ служить шахам, а не чийсь політичним інтересам, прагнення до максимальної прозорості та відкритості, прихильність до глобальної інтеграції, дотримання демократичних, ліберальних засад, а також принципів корпоративного управління», — розповів Баришполець.

З 2018 року ФІДЕ очолює росіянин аркадій дворкович. У період з 2008-го до 2012-го він був помічником тодішнього президента РФ Дмитрія медведева. З 2012-го до 2018-го нинішній очільник ФІДЕ обіймав посаду заступника голови уряду РФ, який очолював саме медведев...

Український кандидат Андрій Баришполець назвав членів своєї команди. До неї увійшов данець Пітер Хайне Нільсен (тренер чемпіона світу норвежця Магнуса Карлсена), який також

є кандидатом на пост віце-президента ФІДЕ.

У цій команді значаться: Хо-сусе Веласкес Мартінес — науковий співробітник та лектор Масачусетського технологічного інституту, Шіонг Тан — засновник Kaizen Capital Partners Limited, фахівець у галузі інвестицій.

Представником українця в Африці буде Чарльз Масаїті — засновник клубу шахів Rock'n'Roll Chess Club, фахівець

ДОВІДКОВО

Андрій Баришполець — 31-літній гросмейстер (2013 рік), громадянин України. Народився в Києві, тепер мешкає в США. Випускник Києво-Могилянської академії. Економіст, доктор філософії у сфері сільського господарства та прикладної економіки. Отримав цей ступінь у Техаському технічному університеті (2021).

2013 року у складі команди «Авангард Київ» виграв бронзову медаль чемпіонату України, а також «золото» в індивідуальному заліку, показавши найкращий результат на першій дошці. Переможець 10-го меморіалу Набокова. Віце-чемпіон України з білиць (2012), чемпіон України серед шахістів до 18 років (2008).

Двічі переможець Панамериканського університетського чемпіонату в складі команди Texas Tech (2015, 2019, США). Чемпіон Winter Chess Classic GM (2018, США) і переможець 13th Delhi Parsvnath Open (2015, Індія).

На Всесвітніх іграх ми — серед лідерів

У п'ятий день Всесвітніх ігор-2022, які тривають у Бірмінгемі (США), українські спортсмени здобули чергову нагороду. Роман Рева (**на знімку**) виграв бронзову медаль в ушу в дисципліні чан цюань.

За п'ять змагальних днів українці вибороли 24 медалі (9 золотих, 6 срібних, 9 бронзових). У медальному заліку збірна України посідає четверте місце, поступаючись представникам Німеччини — 27 (16, 2, 9), Угорщини — 23 (10, 6, 7) та Колумбії — 20 (9, 8, 3).

Українська спортивна делегація під час ігор зустрілася з конгресменом США Гері Палмером.

На зустрічі були присутні атлети, тренери, представники Мінімолодшпорту, Спорткомітету України і президент Міжнародної асоціації Всесвітніх ігор Госе Перурена. Основною темою для обговорення стало питання надання допомоги українському спорту під час повномасштабної війни на території нашої країни.

Фото СКУ.

ЦЬОГО ДНЯ, 14 ЛИПНЯ

■ **1722.** Помер Іван Скоропадський — гетьман Лівобережної України. ■ **1882.** Помер Павло Заблонецький-Десятовський — український лікар, ботанік, етнограф, автор 40 праць із хірургії та стоматології, анестезіолог-новатор. ■ **1894.** У Львові відбувся перший в українській історії футбольний матч (між командами Львова і Кракова). На 6-й хвилині Володимир Хомицький забив перший гол. ■ **1897.** Народився Мирослав Ірчан — український поет, прозаїк, публіцист, драматург, перекладач, літературознавець, журналіст, історик, видавець. ■ **1995.** Помер Олесь Гончар — український письменник, літературний критик, громадський діяч.

у галузі спортивного менеджменту.

Радниками Баришпольця будуть Ізабель Ворінг (освіта), Марк Кабрера (перемовини), Метт Шварц (бізнес-консультант), Метт Робінсон, Шон Гігінс, Жан Паусіс (виконавчі радники), Томас Каннінгем (фінанси), Метт Ао (технології), Євген Штембуляк (освіта) та Гліб Козак (операційний радник).

Нільсен є одним із найзапекліших критиків ФІДЕ. Він поставив під сумнів прозорість її фінансування та присутність серед опікунської ради російської шахової федерації.

«Наша боротьба не проти дворковича. Вона — проти контролю кремля над ФІДЕ. Ці вибори можуть змінити парадигму. Ми налаштовані оптимістично», — сказав Нільсен ВВС. Додавши, що 11 з 20 великих шахових заходів за останні чотири роки відбувалися в росії.

Фото Chessbase.

Тривожний сигнал перед стартом у кваліфікації ЛЧ

Футбол. Поєдинки в рамках благодійного турне «Матч за мир! Зупинимо війну!». 12 липня.

Перша зустріч. **«Ліон» (Франція) — «Динамо» (Україна, Київ). 1:3. Голи:** Ель-Аруш, 60 — Антюх, 29, Супряга, 57, В. Волошин, 86. На 20-й хвилині Ванат не реалізував пенальті (влучив у стійку).

«Динамо»: Бойко (Нещерет, 64), Кравченко (Тимчик, 64), Бурда, Сирота (Боль, 73), Вівчаренко (Дубінчак, 64), Андрієвський, Шепелев, Гармаш, Антюх (В. Волошин, 80), Ванат, Супряга.

Бургуен-Жальє. «Стад П'єр Раджон».

Хоч кияни і мали помітну перевагу над суперником, зустріч вийшла бойовою і привабливою. Рахунок відкрив Антюх, якому м'яч під удар виклав Гармаш. Потім Супряга з лінії карного майданчика влучив під праву стійку.

Невдовзі потужним ударом у ліву «дев'яту» забив найактивніший серед лівців Ель-Аруш.

Перед завершенням зустрічі відзначився Вікентій Волошин, який вийшов на заміну. Він отримав м'яч на лінії карного майданчика і потужно пробив у правий нижній кут.

Друга зустріч. **«Ліон» — «Динамо». 3:0. Голи:** Люкеба, 53, Буйє, 74, Лега, 77.

«Динамо»: Бушан (Нещерет, 56), Кендзьора (Тимчик, 68), Забарний, Попов (Боль, 68), Караваєв, Сидорчук, Шапаренко, Буяльський (Дубінчак, 46), Циганков, Вербич (Ванат, 75), Беседін. **Тренер** — Мірча Луческу.

Цей поєдинок був значно важливішим, ніж попередній. Адже перевірялася динамівська основа, на яку чекає перший матч кваліфікації Ліги чемпіонів проти «Фенербахче» (20 липня у польському місті Лодзь).

Тому Луческу виставив склад, який награвався до старту в єврокубках.

У підсумку — абсолютну провальний спаринг для «Динамо». Протистояли кияни сильному, але не найкращому клубу чемпіонату Франції, грали фактично без ударів у площину воріт та з прохідним двором в обороні.

Така якість гри наших футболістів робить саме «Фенербахче» серйозним фаворитом майбутньої дуелі в ЛЧ. Перед першим матчем із турками динамівці проведуть ще один спаринг — 15 липня в Бельгії проти «Антверпена».

Добірку підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 503-68-72; відділ реклами — 453-44-56 (факс);

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama1@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2022 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 35 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
88775 — 30 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 75 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 88125

Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

